

VERBOND DER VLAAMSE ACADEMICI

VIVAT ACADEMIA

sekretariaat :
em. jacqmainlaan 126
1000 brussel - tel. 02 / 18 68 20 - pr 4292 38

verantwoordelijke uitgever :
lic. hugo hermans
saturnusstraat 12, 2600 berchem

BETAAL UW BIJDRAGE op de postrekening 429238, Verbond der Vlaamse Academics, Brussel. Vermeld de afdeling waartoe U wil behoren, indien U niet geografisch wenst ingedeeld te worden. Bijdrage : steunende leden 500 F of meer, gewone leden 300 F, en 100 F voor minder dan drie jaar afgestudeerden, dienstplichtigen of echtgenote-bijlid. WERF OOK NIEUWE LEDEN. Maak het V.V.A. sterk, dan kan het meer doen voor de Vlaamse zaak.

LET OP. In het academisch jaar 1972-73 wordt de bijdrage met 50 F verhoogd ten bate van het CORNELIUS HEYMANS FONDS, dit ter afbetaling van een ereschuld, zoals in dit nummer wordt uiteengezet. Gewone leden betalen dus 350 F, de andere ledengroepen 150 F.

Gezien eertlang in het Parlement nieuwe, verrijkende beslissingen i.v.m. de gemeenschapsproblemen zullen vallen, besloot het Overlegcentrum eenparig door middel van een manifest de parlementsleden en in de allereerste plaats de verkozenen van het Vlaamse volk te bewegen tot de verwezenlijking van een zeven-puntenprogramma inzake Brussel. Om dit doel te bereiken diende het manifest ondertekend te worden door de meest vooraanstaande Vlamingen uit de universitaire, culturele, economische en sociale kringen, waardoor over partijpolitieke en ideologische grenzen heen, de Vlaamse volkswil moet blijken.

Op woensdag 28 juni jl. werd de tekst van dit manifest inzake Brussel, ter gelegenheid van het Brussels Sporenefeest aan de pers bekend gemaakt. Het manifest voorziet een lijst van 82 prominente ondertekenaars, waartoe ook behoren, de Algemene Voorzitter, de Sekretaris en de Gouwvoorzitters van het V.V.A.

vlaams manifest inzake brussel

OP INITIATIEF VAN HET OVERLEGCENTRUM VAN VLAAMSE VERENIGINGEN

De regering beoogde met de grondwetsherziening de gemeenschapsproblemen op te lossen door een evenwichtige ruil.

In ruil voor de vrijheid van het gezinshoofd werden ons in de Brusselse agglomeratie een degelijk uitgebouwd scholennet en nieuwe politieke structuren beloofd. Tegenover de pariteit in de regering stond de pariteit in het Brussels agglomeratiecollege. Zoals de Franstaligen in het parlement over een alarmbel zouden beschikken, zou aan de Vlamingen in de Brusselse agglomeratieraad dezelfde waarborg worden toegekend.

De vrijheid van het gezinshoofd, de pariteit in de regering en de alarmbel in het parlement zijn voor de Franssprekenden verworven. De belofte van nieuwe politieke structuren die meteen aan de Vlamingen te Brussel doelmatige waarborgen zouden verschaffen werd niet ingelost.

Het evenwicht werd verbroken door het maneuver van het « Rassemblement Bruxellois » bij de agglomeratieverkiezingen van 21 november 1971. Door het feit dat deze lijst van het « Front des Francophones » Vlaamse kandidaten voordroeg, staan we voor de absurde situatie dat schijn-Vlamingen ons kunnen vertegenwoordigen in de kulturele commissie, de agglomeratieraad en het agglomeratiecollege. Op het Algemeen Vlaams Kongres van 13 juni 1971 werd gewaarschuwd voor het risico dat intussen een spijtige realiteit is geworden. Er werd toen ook een oplossing voorgesteld, nl. gesplitste kiezerslijsten die tot gevolg zouden gehad hebben dat Vlamingen slechts door echte Vlamingen konden vertegenwoordigd worden.

Het uiteindelijk resultaat van de staatshervorming met betrekking tot de hoofdstad is dat de Vlamingen zware toegevingen deden en in ruil daarvoor waarborgen zonder waarde kregen. Die scheve situatie moet in de toekomst worden rechtgetrokken.

Om de nadelige gevolgen tot een minimum te beperken dringen ondergetekenden erop aan dat het volgende zeven punten-programma o n v e r w i j l d zou worden verwezenlijkt. Deze zeven punten liggen in de lijn van de besluiten van het Algemeen Vlaams Kongres van 13 juni 1971.

1. Via de door Minister van Eislande aangekondigde Koninklijke Besluiten dient de regering ervoor te zorgen dat de bevoegdheden van agglomeratieraad en agglomeratiekollege strikt beperkt blijven tot de hun toegewezen technische opdrachten.
2. De werking van de kulturele commissie moet zo ruim mogelijk worden opgevat en haar werkingsmogelijkheden moeten gewaarborgd worden.
3. De taalwetgeving van 1963 voor de Bruselse gemeentebesturen moet vóór 1 september 1973 integraal toegepast zijn, zodat de pariteit op taalgebied onder de gemeenteambtenaren van het eerste niveau tegen die datum volledig verwezenlijkt is. Dezelfde wettelijke maatregel moet toegepast worden op de ambtenaren van het eerste niveau van de toekomstige administratie van het agglomeratiebestuur.
4. Het kiesarrondissement Brussel moet nu eindelijk gesplitst worden door de oprichting van een homogeen Vlaams kiesarrondissement Halle-Vilvoorde. Dit zal ertoe bijdragen de verfransingsdruk in de Brusselse randgemeenten te doen afnemen.
5. Met ditzelfde doel zullen de federaties van gemeenten rondom Brussel uitgebreid worden, waardoor de invloed van enkele frankofone kernen binnen die federaties en o.m. hun vertegenwoordiging in bepaalde federatiekolleges zal uitgeschakeld worden.
6. Het toekomstige gewest Brussel, bepaald in artikel 107 quater van de nieuwe grondwet, moet beperkt worden tot de 19 gemeenten. De bevoegdheid van dit gewest mag niet zo ruim zijn als die van de twee grote gewesten van het land. Zij mag alleen die zijn welke past voor een grote agglomeratie.
7. De toekomstige agglomeratieverkiezingen te Brussel moeten geschieden op basis van taalkundig gesplitste kandidaten- en kiezerslijsten.

Het is een gematigd urgentieprogramma, waarover alle niet-partijpolitieke Vlaamse verenigingen van het Overlegcentrum het volledig eens zijn.

De ondergetekenden, die tot verscheidene filosofische en politieke denkrichtingen behoren, hebben redenen om aan te nemen dat alle partijen in het Vlaamse land dit programma kunnen onderschrijven en in het parlement tot werkelijkheid maken.

Vlaamse eendracht moet ervoor zorgen dat het hiervoor geschetste programma op korte termijn wordt verwezenlijkt.

Met dat doel doen de ondergetekenden een oproep tot alle Vlaamse ministers en parlementsleden, opdat zij hun krachten zouden bundelen.

van wapenbroeders...

KORNEEL HEYMANS

Vier jaar geleden, op 18 juli 1968, overleed professor dr. Korneel Jan Frans HEYMANS, Nobelprijs voor geneeskunde 1939, oud-voorzitter en erevoorzitter van het A.V.O.H.V., later V.V.A.. Zijn betekenis en invloed als wetenschapsmens in de wereld en als overtuigd Vlaming in eigen land hebben hem gemaakt tot een baken in onze geschiedenis.

Na zijn overlijden werd in het raam van het Heymans Instituut voor Farmakodynamie en Therapie een Heymans Stichting opgericht. De eerste doelstelling van deze stichting bestond erin, de integriteit van professor HEYMANS' wetenschappelijke en humane nalatenschap te vrijwaren en herinneringen te verzamelen van personen die nauw met Korneel HEYMANS verbonden zijn geweest, zodat een kollektief werk kon worden verwezenlijkt over een man die gedurende talrijke jaren het leven en werk van zovelen over de hele wereld inspireerde.

Bovendien werd op 24 maart jl. een nieuw Heymans Instituut ingehuldigd, waarvan de openingsdatum samenviel met de 80e verjaardag van Korneel HEYMANS' geboorte en de 70e verjaring van de stichting van het Heymans Instituut, dat door zijn vader werd opgericht. Bij die gelegenheid werd een eerste « Heymans Memorial Lecture » gehouden door professor U.S. von EULER van het Karolinska Instituut te Stockholm, Nobelprijs voor geneeskunde 1970 en oud-medewerker van Korneel HEYMANS.

In de herfst van 1971 richtte de Heymans Stichting tot het V.V.A. een toelichting omtrent het opzet van haar werking en uit dit schrijven, ondertekend door de professoren A. de SCHAEPPDRYVER en G. de VLEESCHHOUWER ontleenden wij de volgende passus :

« Overtuigd dat u met ons de mening toegedaan is dat de betrachtingen van C. HEYMANS moeten overgenomen en doorgezet worden, menen wij dat het ogenblik gekomen is om met behulp van de aan de Heymans Stichting ter beschikking gestelde middelen te komen tot de verwezenlijking van twee strevingen, die C. HEYMANS levenslang nauw aan het hart lagen :

1) postgraduaat vorming en onderzoek in de farmakologie

2) internationale uitwisseling van kennis en ervaring ».

« Het zal de bijzondere opdracht van de Heymans Stichting zijn het ervaren onderzoekers mogelijk te maken tot een tijdelijke samenwerking te komen met de leden van het Heymans Instituut en met andere geïnteresseerde landgenoten, met de specifieke bedoeling gespecialiseerde kennis en professionele ervaring uit te wisselen en de ontwikkeling van jonge talenten in de hand te werken ».

« In haar streven naar andere toelagen dan deze welke volledig aan bestaande activiteiten besteed worden, maakt de Heymans Stichting beroep op het mecenaat van privé personen en van industriële- en handelsorganisaties, die bewust zijn van de grote menselijke en maatschappelijke waarde van het wetenschappelijk onderzoek ».

« Aan allen die het werk van C. HEYMANS willen voortzetten en zijn nagedachtenis eren, wordt de gelegenheid geboden deze betrachting daadwerkelijk te uiten en erkentelijkheid te betuigen voor alles wat C. HEYMANS ons gaf en voor ons betekende ».

Voor ons, V.V.A.-leden, betekent Korneel HEYMANS de moedige intellektueel die de gewezen Vlaamse universiteiten na Wereldoorlog II een hart onder de riem stak. Hij deed het in die jaren, waarin anti-Vlaamse gerichtheid zich schroomloos uitleefde achter het mom van een geërgerd schijnpatriotisme. Ter illustratie van zijn moedige houding en zijn begaanzijn met het V.V.A., mogen wij een passus laten volgen uit een brief door hem in 1964 gericht aan zijn opvolger, professor dr. Walter OPSOMER.

Hij schrijft :

« Zou het niet aangewezen zijn dat het V.V.A. een dringende motie zou richten tot de Minister van Justitie, hem vragende onze beroemde kunstschilder Albert SERVAES de toelating te verlenen zonder hinder naar het land terug te keren ? Ik heb voetstappen gedaan bij de Minister van Justitie, de Eerste-Minister en de Minister van Cultuur. Veel vriendelijke beloften, maar ik wacht nog steeds op de beloofde gunstige oplossing... »

Precies tien jaar geleden, op 28 februari 1962 werd prof. dr. Korneel HEYMANS in de aula van de Rijksuniversiteit te Gent als gewezen voorzitter en als erevoorzitter van het V.V.A. ter gelegenheid van zijn zeventigste verjaardag gehuldigd door het V.V.A. en K.V.H.V. Gent. Zijn betekenis als hoogleraar en Vlaming werden toegelicht door prof. dr. L. ELAUT en dr. K. GODDEERIS. Een huldenummer van het Mededelingenblad van het V.V.A. werd aan deze huldiging gewijd. Dit nummer verscheen in juli 1962, precies tien jaar geleden. Het moet nu wel zeldzaam zijn geworden en zijn gewicht in goud overwaard. Wij geven alleen de titels van de inhoud :

« prof. dr. C. HEYMANS, de Vlaming » - dr. K. GODDEERIS.

« prof. dr. C. HEYMANS, de hoogleraar » - prof. dr. L. ELAUT

« vader HEYMANS, prof. dr. F. DAELS

« prof. dr. C. HEYMANS en de Koninklijke Vlaamse Academie voor Geneeskunde » - prof. dr. A. LACQUET.

De rangen van diegenen, die Korneel HEYMANS van dichtbij en persoonlijk hebben gekend, vooral in verband met de Vlaamse strijd, beginnen stilaan dunner te worden. Daarom vroegen we aan Mr. Frans van der Elst, die « Cornelio Regnante » sekretaris was van het A.V.O.H.V., ons een bijdrage te willen toesturen over wat prof. Korneel HEYMANS na 1945 voor ons en door ons in de Vlaamse strijd te betekenen had. Hier dan volgt zijn gewaardeerde toelichting.

PROF. DR. CORNELIUS HEYMANS EN HET A.V.O.H.V. - later V.V.A.

Ik beschouw het als een plicht van piëteit en van hoge waardering in te gaan op het verzoek een korte bijdrage te leveren om de persoonlijkheid van wijlen Prof. Dr. C. HEYMANS in het daglicht te stellen. Ik heb Prof. Dr. C. HEYMANS van dichtbij leren kennen en hoogschatten toen hij in de lente van 1951 voorzitter werd van het Algemeen Vlaams Oud-Hoogstudenten-Verbond — nu Verbond der Vlaamse Academici — waarvan ik toen algemeen sekretaris werd. Wij hebben samengewerkt tot in 1958, toen ik volksvertegenwoordiger werd verkozen en Prof. HEYMANS verzocht om te worden vervangen.

Het A.V.O.H.V. heeft in die jaren een grote activiteit ontwikkeld. Ik kan getuigen dat ik toen Prof. HEYMANS heb leren kennen en waarderen als een zeer hoogstaand en bijzonder moedig man.

S A B E N A : M E E R D A N E E N M I L J A R D V E R L I E S I N 1 9 7 1 . . .

Het is op een van de eerste openbare vergaderingen, in december 1951 te Brussel in het Atlanta-hotel, dat onder voorzitterschap van Prof. Dr. C. HEYMANS de amnestie-eis werd gesteld om het onrecht, gesticht door een mateloze en willekeurige repressie, weer goed te maken. Prof. HEYMANS stond als humanist en als overtuigd Vlaming volledig achter deze eis. Daartoe was op dat ogenblik en in zijn positie moed nodig.

Toen in 1952 de toenmalige minister van justitie bij het parlement een wetsontwerp indiende waardoor « gemotiveerde genadebesluiten » zouden ingevoerd worden, met als gevolg dat de betrokkenen nooit meer in vrijheid zouden kunnen worden gesteld, was Prof. C. HEYMANS met al zijn gezag als Nobelprijswinnaar, onmiddellijk bereid om tegen deze barbaarse maatregel als eerste zijn handtekening te plaatsen onder een aanklacht bij de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens.

Hij heeft toen geen ogenblik geaarzeld en zijn voorbeeld werd gevolgd door 26 andere Vlaamse hoogleraren. Het beruchte wetsontwerp is nooit wet geworden. Dit is wellicht in de eerste plaats zijn verdienste.

Onder zijn voorzitterschap werden eminente sprekers uitgenodigd om op openbare vergaderingen een reeks problemen te behandelen die voor de Vlaamse gemeenschap bijzonder belangrijk waren.

Zonder volledigheid te betrachten som ik op, een vergadering gewijd aan de taalgrenskwestie met volksvertegenwoordiger Jan VERROKEN als spreker, een vergadering gewijd aan de gezondheidszorg in Vlaanderen met Prof. Dr. Carlos HOOFT als spreker, een vergadering met Prof. Dr. Fernand COLLIN als spreker over financiële problemen. Wijlen Prof. Dr. Karel PINXTEN werd uitgenodigd te spreken over de economische problematiek in Vlaanderen.

Een belangrijke manifestatie was deze waarop Mr. Fernand SCHREURS en Prof. Dr. Walter COUVREUR het woord voerden over het federalisme. Prof. Dr. C. HEYMANS zelf was ten andere een overtuigd voorstander van het federalisme, lid van het Vlaams Komitee voor Federalisme en ondertekenaar van het manifest der Vlaamse intellectuelen voor federalisme van 3 december 1952.

Volksvertegenwoordiger Albert VANDENBERGHE kloeg de niet-naleving aan van de taalwetgeving in de scholen der Brusselse agglomeratie. Een hoogstaande hulde werd gebracht aan pater D.J. STRACKE. Burgemeester Lode CRAEYBECKX sprak op een andere vergadering over de stand der Vlaamse Beweging.

Onder de impuls van Prof. HEYMANS werd ook belangstelling gewekt voor de achterstand en de verwaarlozing van het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. Hierover spraken Prof. MASSART (27 februari 1955) en rektor R.U.G., Prof. Dr. J. GILLIS (23 oktober 1955).

Aan de vernederlandsing van het bedrijfsleven, aan de positie der Vlamingen in Kongo, aan de Vlamingen en de Wereldtentoonstelling van 1958 en aan meerdere andere actuele Vlaamse problemen werden vergaderingen gewijd.

Niettegenstaande zijn drukke bezigheden en zijn vele internationale verplichtingen, volgde Prof. HEYMANS van dichtbij de activiteiten van het A.V.O.H.V. en hield hij er aan de vergaderingen bij te wonen en voor te zitten. Het was duidelijk dat hij met volle overtuiging en met de inzet van zijn persoonlijkheid in de Vlaamse ontvoeringsstrijd een actieve rol wenste te spelen. Dat heeft hij dan ook gedaan, want ik meen dat de weerklank die onze vergaderingen hadden en de invloed die er van uitging voor een belangrijk deel te danken waren aan het groot prestige en het gezag van onze voorzitter. Prof. Dr. C. HEYMANS behoort tot de Vlaamse Beweging. Men zou hem te kort doen wanneer men hem alleen zou zien als wetenschapsman van uitzonderlijk formaat. Hij was ook een groot, een overtuigd Vlaming en hij heeft ook als Vlaming zijn aandeel gehad in de moeizame heropstanding van de Vlaamse Beweging in de naoorlogse periode. Deze volksverbondenheid, dit Vlaams plichtsbewustzijn mag in zijnen hoofde niet verzwegen worden omdat hij, boven Vlaanderen uitgroeid, een geleerde met internationale faam, trouw gebleven is en zich één voelde met zijn volk.

Prof. Dr. C. HEYMANS verdient dan ook onze blijvende erkentelijkheid, waardering en hoogachting.

Ik heb hier niet te spreken over de wetenschapsman, de geleerde, de professor. Maar ik kan getuigen voor de mens en de Vlaming. Hij was een hoogstaand mens, een humanist in de ware zin van het woord, een overtuigd Vlaming en vooral ook een moedig man. Het is onze plicht, als volk zijn nagedachtenis in ere te houden en daarom moet het initiatief, de HEYMANS STICHTING te steunen, ten zeerste worden toegejuicht.

9 juni 1972

Mr. Frans VAN DER ELST
Volksvertegenwoordiger
Algemeen Voorzitter van de Volksunie
Gewezen algemeen sekretaris van het A.V.O.H.V.

OPUS JUSTITIAE FLAMINGANTISMUS

FESTIVAL VAN VLAANDEREN 1972

Zoals vorig jaar hebben we voor u beslag gelegd op het eerste middenbalkon van **het Paleis der Schone Kunsten te Brussel** voor het

koncert van zaterdag 2 september 1972 te 20.30 uur

Dit concert staat onder de hoge bescherming van de Minister van de Nederlandse Cultuur en van de Ambassadeur van Groot-Brittannië en wordt gebracht door het Londens

New Philharmonia Orchestra & Chorus

het voert uit :

de Negende Symfonie van Ludwig van Beethoven

dirigent : Rafael FRÜHBECK de BURGOS, solisten : Sh. ARMSTRONG, A. REYNOLDS, W. HOLLEY, S. ESTES.

Het ligt in onze bedoeling het Festival van Vlaanderen te Brussel te steunen en tevens het contact tussen onze leden te bevorderen. Hiertoe wordt ruimschoots gelegenheid geboden op de receptie na afloop van het concert.

We hebben voorlopig 120 plaatsen voorbehouden. Wacht niet tot deze allemaal uitverkocht zijn en bestel onmiddellijk. Wij konden de plaatsen voor u bekomen tegen de zeer gunstige prijs van 200 F (i.p.v. 300 F).

Zijne Excellentie de heer Thio HEWITSON, Ambassadeur van Zuid-Afrika zal met ons aan deze kunstmanifestatie deelnemen en heeft zich reeds bij ons ingeschreven.

U kunt kaarten bestellen op volgende wijze, naargelang de gouw :

Antwerpen : door storting van het overeenstemmend bedrag op de postrekening 2424.81 van Kredietbank - Oude-God voor rekening nr. : 1143/10666 van V.V.A.-Antwerpen, met vermelding van de reden van de storting.

Brabant en Oost-Vlaanderen : door storting op p.r.

4292.38 van het Verbond der Vlaamse Academici Brussel.

Limburg : door bestelling bij ir. F. HENDRICKX, sekretaris - tel. : 73341 of dr. J. WEEKERS, voorzitter - tel. : 23037 of 28838.

West-Vlaanderen : door bestelling

Brugge : bij apotheker Robert van HAVERBEKE - tel. : 31982

Ieper : bij lic. Carl BILLIET - tel. : 42567

Kortrijk : bij dr. André van LERBERGHE - tel. : 22195

Oostende : bij lic. Lia ASPESLAGH-TIMMERMANS tel. : 71498

Roeselare : bij lic. Karel RYCKEWAERT - tel. : 24984 of 26302 (kantoor).

of anders bij het :

Centraal Sekretariaat : tel. : 02/18.68.20 (werkdagen van 8 tot 12 uur).

Men vergete vooral niet de reden van de betaling en het aantal gewenste plaatsen op de overschrijving mede te delen.

O P R O E P

Het Centraal Bestuur van het V.V.A. heeft in zijn vergadering van 14 juni 1972 derhalve besloten aan zijn leden te vragen om bij de storting van het lidgeld voor het academisch jaar 1972-73 het bedrag te voegen van vijftig frank. De totale opbrengst van deze bijdrage zal het Verbond der Vlaamse Academici in de mogelijkheid stellen aan de nagedachtenis van haar overleden Algemeen Voorzitter een passende erkentelijkheid te betuigen. Bovendien is het Centraal Bestuur van oordeel dat de doelstellingen van de Heymans Stichting ook onze ganse volksgemeenschap ten goede komen, zowel door de vorming van mensen van eigen bodem als door het aantrekken van buitenlandse onderzoekers. Het is de bedoeling om ter gelegenheid van onze volgende Algemene Ledenvergadering te Gent op 7 oktober e.k. tijdens een korte plechtigheid een bedrag van 100.000 F aan de HEYMANS STICHTING te overhandigen. Het Centraal Bestuur dankt elk lid bij voorbaat voor zijn op deze wijze gebrachte bijk van erkentelijkheid, die ons zal toelaten een ere-schuld in te lossen.

HENDRIK BORGINON

Deze onverwoestbare tachtiger, geeft in de hem eigen klare taal in een artikel, o.a. verschenen in **de IJZERTOREN**, enkele hoognodige rechtzettingen betreffende de leuze AVV-VVK die prijkt op de kop van de IJzertoren en waarmee in de laatste tijd blijkbaar vele Vlamingen een beetje verlegen zitten. Wij laten hem hieronder aan het woord.

« In een voor de T.V. bestemd gesprek met wijlen Godfried BOMANS noemde de burgemeester van Antwerpen de IJzerbedevaart « een groots gebeuren... een heilige herdenking » waaraan niet-katolieken tot zijn spijt geen deel konden nemen omdat « de hele sfeer gezet is in het teken van Alles voor Vlaanderen, Vlaanderen voor Christus » en daardoor een godsdienstige achtergrond krijgt. Wij geloven in de oprechtheid van Lode CRAEYBECKX en begrijpen zijn bezwaren, hoe ongegrond deze ook wezen.

Het is verkeerd in het aanbrengen op de PAXPOORT en aan de top van de Toren van de leuze **A.V.V.-V.V.K.** een poging te zien om de Vlaamse offers aan de IJzer voor het katholiek element in te palmen. Het is de vastlegging geweest van een historisch gegeven, van een bepaald moment in de Vlaamse strijd. Dat willen wij even verduidelijken.

Wanneer HELDENHULDE in 1916 aan de IJzer zelf werd opgericht als een protest tegen het Franse « MORT POUR LA PATRIE » op al de graven van sneuvelde, die toch voor meer dan 80 pct. Vlaamse jongens waren, tekende **Joe ENGLISH** op het door hem ontworpen grafkruis de leuze van de katolieke Vlaamse studentenbeweging, van wie de eerste stoot tot een Vlaamse aktie op het Front was uitgegaan.

Naarmate echter de Vlaamse strijdbeweging aan de IJzer zich uitbreidde en vaste vorm kreeg, sloten tal van vrijzinnigen er zich bij aan. Wijlen **dr. Oscar de GRUYTER** speelde er trouwens van af het begin een voorname rol in, en hij was het die toen Frans van CAUWELAERT in het voorjaar 1918 het front bezocht, en door de geheime raad van de Frontbeweging ontvangen werd, de vergadering voorzat.

Tussen gelovigen en niet-gelovigen bestond in de organisatie niet het minste onderscheid, heerste er integendeel broederlijke kameraadschap.

Op 9 februari 1918 werden op het kerkhof te OEREN de A.V.V.-V.V.K. opschriften op de aldaar opgerichte Heldenhuldezerken met cement dichtgestreken, om

er echter in de daarop volgende nacht door de onzen met zwarte verf opnieuw te worden opgeschilderd. Het was intussen allen op het front duidelijk geworden dat het opschrift de grafschenders dwars zat omwille van zijn Vlaamse betekenis. Ook niet-katolieken zagen dat in en er zijn er onder hen geweest die, voor het geval zij op hun beurt zouden sneuvelen, verzochten dat ook op hun graf een heldenhuldezerk, **met het opschrift** zou worden geplaatst.

In mei 1925 bereikte de vlaamshaterij van de militaire overheid wat zelfs voor haar een toppunt van gemeenheid en verdwazing moet heten : zij liet meer dan 500 Heldenhuldezerken uit verschillende begraafplaatsen weghalen en verbrijzelen om er een grintweg mede aan te leggen.

Het antwoord op deze ploertige aanslag was de oprichting van de IJzertoren, en deze daad van eerherstel zou, zonder het gesmade opschrift, onvolledig en zelfs onwaarachtig zijn geweest.

Onze vrijzinnige medestanders uit de Frontbeweging, de reeds genoemde dr. de GRUYTER, een Armand SULLS, leider van de beweging in de zesde legerafdeling, en vele anderen toonden door hun aanwezigheid op de Bedevaarten dat zij tegen de leuze van hun in meerderheid gelovige kameraden geen bezwaar hadden. En hier is duidelijkheid geboden. Dat bij velen vlaamsgezindheid en godsdienstige overtuiging eng vervlochten waren en met elkaar werden vereenzelvigd staat vast en het beantwoordde aan het toenmalig klimaat in alle rangen van de Vlaamse beweging.

Noemden de Vlaamse liberalen die in een bepaald tijdperk wel de motorische kracht van de beweging waren, zich niet « KLAUWAART EN GEUS ? »

Placht wijlen Kamiel HUYSMANS niet te betogen dat hij flamingant was omdat hij socialist was ? Terecht trouwens legde hij hierdoor de nadruk op het sociaal karakter dat de Vlaamse beweging steeds heeft gekenmerkt.

Mensen die op uiteenlopende gebieden door diepe overtuigingen bezielde worden vertonen steeds de neiging, meer nog de behoefte, om tussen hun verschillende betrachtingen een zo nauw verband te leggen dat het wel eens tot vereenzelviging gedreven werd. Het is een wet van de menselijke geest en het menselijk gemoed.

Dat hierbij een zekere begripsverwarring plaats grijpt is onloochenbaar, vermits vlaamsgezindheid toch

logisch moet onderscheiden worden van liberalisme, socialisme of katolieke overtuiging, zonder daarom met een van alle onverenigbaar te zijn. Mag dan niet worden gevraagd dat de trouwe Vlaming die Lode CRAEYBECKX heet, en de andere vrijzinnige flaminganten zullen inzien dat aanwezigheid op de IJzerbedevaarten van hen geen enkele afstand vergt, dat de Bedevaart zelf, zonder hen, een verminkt beeld geeft van wat met de herdenking bedoeld wordt ? »

FRANS DAELS

Zijn er in de Vlaamse beweging velen die zeer jong het leven lieten in alle strijd fasen van onze recente geschiedenis, dan is het anderzijds merkwaardig hoe zeer bepaalde Vlaamse voormannen over een ijzerstrek gestel blijken te beschikken, dat hen tot op eerbiedwaardige leeftijd volop actief laat zijn. Prof. dr. Frans DAELS is negentig geworden. Het **HULDEBOEK DAELS**, met als titel, « **Zo leefde, zo sprak prof. dr. Frans DAELS** », komt zojuist van de pers. Deze uitgave, op verzoek van het IJzerbedevaartkomitee door M. BOEY samengesteld, werd aan prof. dr. F. DAELS, ere-voorzitter van het komitee, aangeboden ter gelegenheid van zijn negentigste verjaardag.

Dit boek wordt ter beschikking gesteld van de zeer velen die in de befaamde geneesheer en geleerde ook de vooraanstaande Vlaamse leider en de rechtgeaarde sociale mens eren.

Het boek bevat een levensschets van prof. dr. F. DAELS, een aantal getuigenissen van persoonlijkheden die hem min of meer nabij stonden en een bloemlezing uit zijn belangrijkste Vlaams boek « Voor mijn volk in nood » en uit zijn toespraken.

Het boek beslaat 164 bladzijden tekst, bevat 10 bladzijden illustraties en kost 150 F (+ 10 F deelname in de verzendingskosten). Een beperkt aantal exemplaren zijn nog beschikbaar. Dit huldeboek kan besteld worden door overschrijving van 160 F op postgiro 8821.92 « IJzerbedevaart Diksmuide ».

Zoals wij reeds hebben medegedeeld werd op 16 november 1971 aan prof. Frans DAELS door Alfred TOEPFER, voorzitter van de Johann-Wolfgang von Goethe-Stiftung uit Basel, de gouden Albert Schweitzer-medaille uitgereikt. De toekenning van deze hoge onderscheiding wordt in de volgende termen verklaard: « Die Stiftung anerkennt damit die auch im Ausland bekannten grossen Verdienste von Professor Dr. DAELS als Arzt. Gleichzeitig anerkennt die Stiftung das beispielhafte humanitäre Wesen und Wirken von Professor Dr. DAELS, das dieser in Worten und Taten auch unter schwierigen Verhältnissen mit dem Einsatz seiner ganzen Persönlichkeit gezeigt hat ».

Ook professor DAELS blijkt dus geen Sant in eigen land, wat ons weinig kan verwonderen. Voor ons echter geldt deze spreuk niet, want wij wensen hem van harte geluk met deze bijzondere onderscheiding, we blijven indachtig alles wat hij voor de Vlaamse beweging en de verheffing van ons volk heeft gedaan en wij bieden hem tenslotte onze warme gelukwensen bij zijn negentigste verjaardag. Ad multos annos !...

FLOR GRAMMENS

Van deze onvermoeibare kamper voor de Vlaamse taalrechten, ontvingen wij volgend schrijven :

« Geachte Leiding V.V.A.,

Ingesloten vindt u de tekstuele toespraak mede namens Mrs. de PAUW en de BOE gehouden op 26 maart 1972 op d'Hoppe (Vloesberg) betreffende twee kapitale punten inzake taalgrensproblemen en taal-faciliteiten. Aan u te oordelen of u op een of ander dient te reageren en vooral of de heer VERROKEN vrij spel krijgt met zijn ondoordachte uitlatingen in het parlement.

Met dank om de aandacht en oprechte hoogachting, F.G. »

Wij laten hieronder de tekst volgen, die duidelijk spijkers met koppen slaat, die man en paard noemt, maar die ons bovenal doet inzien dat de taalstrijd verre van ten einde is.

« Het is u bekend dat bijna tien jaar geleden het taalgrensprobleem grotendeels te onzen nadele werd geregeld ; — dat deze ongelukkige regeling hele gemengde taalgrensstreken met tienduizenden Vlamingen kado geschonken heeft aan de imperialistische Walen ; — dat Jan Verroken voor de C.V.P. en Daniel Deconinck voor de V.U. — hierin gevolgd door grote Vlaamse Kultuurverenigingen — daaraan oorzakelijk schuld dragen ; — dat de kompensaties inzake faciliteiten in de uitgesloten taalgrensstreken tegen ons gewerkt hebben over de hele lijn.

Na ruim acht jaar taalwetsabotage in de uitgesloten taalgrensstreken — Komen, Moeskroen, Edingen, e.a. — waartegen Jan Verroken geen enkele keer iets ondernam ; — verklaart hij nu in volle Parlement dat men die niet toegepaste faciliteiten maar best afschaft. Jan gemak heeft het dus nogmaals gemakshalve gevonden...

Zoals men de taalwetsaboteurs inzake onderwijs te Brussel officieel in 't gelijk gesteld heeft door vorig jaar de vrijheid van het gezinshoofd in te voeren, zo wil hij nu de taalwetsaboteurs inzake besturen langs de taalgrens in 't gelijk stellen, door ze niet verder te verplichten aan veel tienduizenden Vlamingen in gemengde taalgrenscentra Vlaamse taal-faciliteiten te verstrekken. Daarbij zwijgt Verroken dan angstvallig over de Franse taal-faciliteiten voor enkele duizenden Franstaligen in Vlaamse randgemeenten rond Brussel. Die mogen dus stilzwijgend definitief blijven bestaan...

Welnu, Jan Verroken, we zullen deze keer geen « gevaar achter de schermen » blijven, doch met open vizier heel Vlaanderen mobilizeren tegen uw loens opzet, om een tweede keer zonder echte kompensaties een nieuwe kado te schenken aan het Waals imperialisme. Uw nieuwe stelling is zelfs niet « ten dele » verdedigbaar, « wij » verwerpen ze totaal.

Faciliteiten voor tienduizenden Vlamingen langs de taalgrens wég, betekent meteen faciliteiten voor duizenden Walen en Franstaligen wég in de Brussel-Vlaamse randgemeente, onverbiddelijk !

Als erkend adviseur voor de nieuwe taalgrens-aktie, verklaar ik hier op D'Hoppe plechtig in eer en geweten :

De nieuwe taalgrens-aktie is niet gediend in gemengde

taalgrens-centra door om het even welk spektakulair optreden van één partij of één groepering zonder ruggespraak met instemming van hen die de nieuwe taalgrens-actie hebben ingezet, en deze tot een goed einde wensen te brengen. Bevoegdheid en ervaring, wijs beleid en koene durf, zijn voor een betere regeling van het ingewikkeld taalgrensprobleem de grondslagen waarop de nieuwe taalgrens-actie, door eendrachtig optreden buiten elke partij- en mandaatpolitiek dient gevoerd. Eén ernstige afwijking daarvan in een bepaalde gemengde taalgrensstreek, heeft onvermijdelijk erge gevolgen voor de Vlaamse inwoners aldaar, en meteen een ramspoedige weerslag op het totaalprobleem. Daarom is enkel een tuchtvol geleid planmatig optreden in staat goeie resultaten te verzekeren. En daarom toch is het te doen. Een bandeloos leger zonder bevoegd generaal verliest normaal elke veldslag. Zeker te Brussel en langs de

taalgrens. We menen tenslotte dat ons taalgrensverleden uw vertrouwen ten volle verdient.

Goed dan! In die zin en met uw steun geven we de regering — en speciaal de minister van B.Z. — nog zo wat een paar maanden tijd, om het afdoend bewijs te leveren dat aan de wraakroepende taalwetsabotage langs de taalgrens en in het Brusselse na een halve eeuw — in welke rotstaat leven we toch? — een einde wordt gesteld.

Zo niet, roepen we van nu af alle durvers onder u en elders op om — gesteund door ons voorbeeld — op ons ordewoord eendrachtig een einde te stellen aan het gewraakte anti-Vlaams onrecht.

Het gaat er immers om de bescherming van ons grondgebied en onze bevolking, om meesterschap in eigen huis en over eigen volk. (g)

...en zusterorganisaties

V.V.L.-Vereniging van Vlaamse leerkrachten

Ingevolge de gedane inspanningen in de Vlaamse strijd, verkeert deze bijzonder belangrijke organisatie tijdelijk in financiële moeilijkheden. Van het algemeen sekretariaat gevestigd:

Anjelierenlaan 25 - 8400 Oostende (tel. : 059/804.28 - p.r.k. 896594) ontvingen we volgende schriftelijke alarmkreet. Wij drukken hem gaarne af en geven hem met aandrang ter overweging aan onze leden.

Zeer geachte Heer,

De Vereniging van Vlaamse Leerkrachten is thans drie jaar jong. Zij is noch politiek, noch syndicaal gebonden, radicaal Vlaams en bovendien de enige leerkrachtenvereniging in geheel Vlaanderen die haar leden recruteert in alle netten van ons onderwijs!

Onze werking is thans, ondanks aanvankelijke scherpe tegenkanting van gevestigde onderwijssyndicaten, door iedereen erkend en gewaardeerd.

Wij hebben trouwens reeds heel wat op ons aktief! De bijlagen, een kleine kennismaking trouwens ook met onze V.V.L.-Berichten, zullen u hiervan zeker overtuigen.

Ons nieuwste en ook belangrijkste initiatief zijn onze lesteksten. In drie reeksen (Aktuele Problemen; Maatschappijvorming; Vlaamse Ontvoogding) brengen wij volledig afgewerkte lessen, waarbij wij de leerlingen in contact brengen met de huidige Vlaamse problematiek en de Vlaamse Beweging. Deze lessen beantwoorden aan een drin-

gende noodzaak omdat zij een correctief aanbren- gen aan de leerprogramma's, waarin de Vlaamse Beweging werkelijk met een vergrootglas moet gezocht worden!

Maar er is ook de financiële zijde!

Inderdaad, dit is een van de vele Vlaamse bedelbrieven die U ontvangt. Onze inkomsten beperken zich tot enkele advertenties, de jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage en de lessenverkoop.

Mogen wij U vragen even een blik te werpen op de — vertrouwelijk bijgevoegde — rekening van het afgelopen werkjaar? Vergelijk de bedragen even met ons werkingsverslag en U zult het met ons eens zijn dat wij werkelijk met weinig middelen reuzewerk hebben gepresteerd.

Wij zochten dan ook de enige uitweg die ons restte: bedelen. Een taak die, wij verzekeren het U, voor ons niet bijster aangenaam is. Wij vragen U slechts een e e n m a l i g e gift. Een steunbijdrage die U kunt overmaken via onze postrekening. Uw steun moet ons toelaten onze opdracht met des te meer dynamisme verder te zetten.

Wij durven op uw begrip vertrouwen, vooral U die ons als Vlaamsbewust bekend staat. Voor uw zeer gewaardeerde steun willen wij bij voorbaat alvast oprecht danken en tekenen met alle achting en Vlaamse groet.

*Jaklien Hillewaert, fin. verantwoordelijke
Jaak Vandemeulebroucke, alg. voorzitter*

EUROPA STAAT VOOR DE DEUR : MET BELGIE ALS HET KAN, ZONDER BELGIE ALS HET MOET.

Het Centraal Bestuur van het V.V.A. in zijn vergadering van 14.6-1972 heeft het verzoek om eenmalige financiële tussenkomst vanwege het V.V.L. besproken en besloten geldelijke hulp te verlenen ten bedrage van 10.000 F. Bovendien wenst het Centraal Bestuur zijn leden aan te sporen, de door het V.V.L. uitgegeven lessen te kopen, die stuk voor stuk parels zijn van beknopte voorlichting en geschiedschrijving betreffende brandende, actuele problemen niet alleen in de Vlaamse strijd, maar ook op sociaal en economisch gebied.

Intussen werd door onze algemene penningmeester de schenking reeds overgemaakt en ontvingen we op 27 juni jl. van Jaak VANDEMEULEBROUCKE, de algemene voorzitter, een dankbrief waaruit wij slechts één zin willen lichten, omdat hij zo beknopt het hele programma van het V.V.L. weergeeft, dat wij juist zo belangrijk vinden. Hij schrijft :

« Mede dank zij zo'n vriendendienst, kunnen wij van de V.V.L. een nog krachtiger organisatie maken die de jeugd de weg naar de Vlaamse Beweging helpt vinden... »

En, moeten wij het nog beklemtonen, wie de jeugd heeft, heeft de toekomst.

V.V.O. - Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel.

Het V.V.O., waarvan het sekretariaat is gevestigd **Koningsstraat 168, 1000 Brussel**, zond op 22 maart jl. aan de Nederlandstalige leden van de Centrale Raad voor het bedrijfsleven volgend schrijven dat wij gaarne voor u afdrukken.

Geachte Heer,

Het is U ongetwijfeld voldoende bekend dat Oud-Minister DE SMAELE door het koninklijk besluit van 21 september 1971 totaal onverwacht ontslag werd verleend als voorzitter van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

Iedereen weet maar al te goed dat deze voorzitter, alhoewel hij de indruk gaf min of meer Nederlands te begrijpen, er niet in geslaagd was tijdens zijn 15-jarig voorzitterschap spontaan enkele zinnen in het Nederlands te spreken.

Het staat evenwel vast dat de functie van voorzitter van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven niet te vergelijken is met het voorzitterschap van een beheerskomitee van een andere nationale instelling, alhoewel in principe voor alle soortgelijke functies de tweetaligheid vanzelfsprekend is.

De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven is een uitzonderlijk orgaan in het geheel van de consultatieve functie die in ons land een zó grote betekenis heeft gekregen op de weg naar de inspraak

van het georganiseerde bedrijfsleven en een werkelijke democratie. In dit orgaan zetelen een aanzienlijk aantal effectieve en plaatsvervangende leden, meermaals vergezeld van experts. Daarom kunnen wij hier terecht spreken van een werkelijk economisch parlement. Juist daarom is een éentalige voorzitter, die deze veelzijdige besprekingen moet leiden, onder geen enkele voorwaarde te aanvaarden.

Het is ongetwijfeld om deze redenen dat onder het voorzitterschap van de heer DE SMAELE de kritiek op zijn praktische eentaligheid niet uit de lucht was. Men had de indruk dat hij nog slechts geduld werd omdat men dit toch beschouwde als een toestand die binnen afzienbare tijd zou genormaliseerd worden door de benoeming van een werkelijk tweetalige voorzitter.

Nu blijkt echter dat het Uitvoerend Bureau van bedoelde Raad zinnens is over enkele dagen aan de plenaire vergadering een Luikse professor ST. voor te stellen, waarvan het zo vast staat als een paal boven water dat hij niet in staat is een bespreking in de twee landstalen te leiden, zoals het past.

Dit is zo grof, dat wij hierbij eenvoudig versted staan. Hoe is zo iets in 1972 nog mogelijk? Hebben de verantwoordelijken van de economische en sociale organisaties dan niets geleerd uit de 25 jaar Vlaamse Beweging. Welk middel blijft de Vlamingen in dit land nog over om niet langer een diskriminatie te ondergaan?

Wij doen dan ook een dringend beroep op U om het deze maal niet bij een pro-forma protest te laten, maar met hardnekkigheid U tegen de benoeming van een eentalige voorzitter te verzetten, dat U desnoods er uw mandaat zult aan verbinden. Dit is de enige vorm van protest, die past bij dergelijke handelwijze. Wij zijn ervan overtuigd dat dit alleen resultaat zal opleveren.

Wij rekenen er stellig op dat U zich op de volgende plenaire vergadering als Vlaming zult gedragen. Wij geven van onderhavige brief kennis aan de pers en de Vlaamse verenigingen.

Met vriendelijke groeten,

J. VAN WUYTSWINKEL,
Algemeen Sekretaris.

Dr. Jur. P. STOPPIE,
Algemeen Voorzitter.

Op 12 mei jl. publiceerde het V.V.O. een persbericht dat luidt als volgt :

Op klacht van het Verbond van het Vlaams Overheidsperoneel heeft de Vaste Kommissie voor Taaltoezicht eenparig de benoeming van de heer BAEY-ENS tot sekretaris-generaal van het Departement van Economische Zaken strijdig verklaard met de taalwet, o.m. om reden dat de paritaire verdeling der betrekkingen in de eerste (hoogste) trap van de hiërarchie niet werd geëerbiedigd.

Het V.V.O. heeft de heer SIMONET, Minister van Economische Zaken, gevraagd de nietigheid van deze benoeming vast te stellen en het evenwicht in de eerste trap van de hiërarchie te herstellen ofwel door benoeming van een Nederlandstalige sekretaris-generaal, ofwel door het buiten kader plaatsen van een andere Franstalig ambtenaar van de eerste trap en diens vervanging door een Nederlandstalige.

V.V.B. - Vlaamse Volksbeweging.

Deze strijdorganisatie, waarvan het hoofdbestuur is gevestigd in de **Goudbloemstraat 19 - 2000 Antwerpen**, zond ons op 1 juni jl. volgend schrijven :

*Geachte Mevrouw,
Geachte Heer,*

*De beslissing is gevallen. De V.V.B. heeft haar verantwoordelijkheid opgenomen en een **NATIONALE VLAAMSE BETOGING** aangekondigd te **VILVOORDE OP 15 OKTOBER 1972**, onder het dubbele motto :*

**« RED VLAAMS BRABANT,
STOP BRUSSEL »**

Het gaat dus om de problemen die nu centraal staan in de Vlaamse Beweging en waarvan de oplossing een eindfase in de Vlaamse strijd zal inluiden. Een harde aktie terzake dringt zich op.

Om een grote nationale betoging te doen slagen moet maandenlang voorbereidende propaganda gevoerd worden. Dit vereist ruime financiën.

*Daarom hebben wij een « **STRIJDFONDS VLAAMS BRABANT** » opgericht ; het is de bedoeling tenminste 500.000 F te verzamelen. Alleen dan zullen wij zonder verlamme beperkingen grote informatie- en propaganda-akties kunnen voeren ; wij denken aan honderdduizenden pamfletten, tienduizenden affiches, vergaderingen en meetings over heel het Vlaamse land, oproepen in publiciteitsbladen met miljoenen-oplage.*

*Het is van het grootste belang dat wij deze financiële steun zeer vlug kunnen verzamelen omdat wij dan kunnen beslissen welke akties mogelijk zijn. Steunlijsten zullen in ons blad « **Doorbraak** » gepubliceerd worden ; op verzoek wordt naamloosheid gewaarborgd.*

Deze brief wordt niet naar om het even wie in Vlaanderen verzonden. Wel naar U, omdat wij menen te weten dat U bereid bent U mee in te zetten voor de realisatie van gewettigde Vlaamse eisen. Zoals wij bent U tegen elke vervreemding, verfransing en vervuiling van Vlaams Brabant, zoals wij vindt U dat er een einde moet komen aan de arrogantie van de Brusselse Franstaligen.

*Steun daarom de betoging te Vilvoorde door een milde bijdrage op p.r. 86.78.87 van de V.V.B. te Antwerpen, met de vermelding « **Strijdfonds Vlaams Brabant** ». U kan ook helpen door kentekens voor de betoging te bestellen ; zij kosten 20 F per stuk.*

Met uw steun halen wij het ! Het is niet alleen ons aller zaak, maar ook ons aller taak !

Namens het V.V.B.-Hoofdbestuur,

*Algemeen Sekretaris,
Gustaaf GOEMANS*

*Voorzitter Uitvoerend Bureau,
Hugo VAN DEN BROECK*

*Algemeen Ondervoorzitters,
Marc BOEY en Filip LAMBRECHTS*

*Voorzitter Algemene Raad,
Leo DECKERS*

*Algemeen Voorzitter,
Paul DAELS*

Bovendien liet het V.V.B. ons een tijd geleden een belangrijke basistekst geworden betreffende de Voerstreek. Wij drukken hem gaarne voor u af teneinde deze zaak in het juiste daglicht te stellen.

Memorandum van de Vlaamse Volksbeweging over de Voerstreek

1. De Voerstreek is van oudsher een Nederlandstalig gebied. Dit bewijzen niet alléén de taalkundigen (zelfs de Waal Boileau) en de politici (de Waalse liberaal Jennissen inkluis), maar ook de talentellingen.

	Nederlands- taligen	Franstaligen
— De officiële talentelling van 1846 :	4052	475
— Controle op de officiële talentelling van 1930 door plaatselijk Komitee :	3777	288
— Controle op de officiële talentelling van 1947 door Davidsfonds-Overmaas :	4366	366
— Private talentelling door Bond der Vlamingen van Oost-België, (met huisbezoeken e.d.), verricht in 1960	4163	395

2. Bij de stichting van de Belgische Staat kwamen de zes kleine Voerdorpen samen met Aubel en de Plat-

dietse streek in de kapitaalkrachtige Waalse provincie Luik terecht. De economische, commerciële en familiale banden met de streek van Maastricht (éénzelfde dialect) werden verbroken en alles werd aangezogen door het Luikse bekken. Meteen werden in de Voerstreek alle staatsambtenaren (douane, rijks-wacht, post, belastingen, spoorwegen, enz.) Walen. De scholen, de kerk, het verenigingsleven en grotendeels de gemeentelijke administratie bleven er Nederlands.

3. De eerste reactie tegen die toestand vol moeilijkheden (Nederlandstalgie inwoners die in hun contacten met de staatsbeambten — allen vreemdelingen — Frans moesten kennen: kolonisatie?!) kwam eerst na 1920 onder impuls van Pastoor Veltmans van Sint Maartensvoeren, weldra geholpen door zijn Davidsfonds-Overmaas en door de taalgrensactie van Flor Grammens. Zij bewerkten, weldra gesteund door een nieuwe taalwetgeving, dat na 1930 de Voerstreek administratief grotendeels afhankelijk werd van de provincie Limburg en de Waalse ambtenaren uit dit gebied verdwenen.

Tot in die jaren voor de Luiker politici een totaal onbekend en onbezocht achterland, kreeg de Voerstreek na 1930 sociaal dienstbetoon van Limburgse sociale werkers en politici (Roppe en Romsée).

4. Al deze vormen van een groeiende Limburgse invloed in een streek, die de Franssprekende kasteelheren reeds een eeuw lang als hun jachtgebied beschouwden, maakten deze franskiljons wrokkig. Ze deden reeds in de periode vóór 1940 beroep op Walen om mee het onderwijs en de gemeentelijke administratie te verfransen.

Gezien de Waalse economische druk en de sociale positie van de Voerfranskiljons, die reeds vele tientallen jaren in Remersdaal en Teuven het gemeentebestuur in handen hadden, veroverden de Fransgezinden 'n tijd lang de meerderheid in het gemeente bestuur van Moelingen en 's Gravenvoeren. St. Maartensvoeren behield tot in 1956 een Vlaamsgezind burgemeester. Deze van St. Pietersvoeren leek eerder neutraal.

5. De repressie na de tweede wereldoorlog was voor de Fransgezinden van de Voerdorpen en voor de verfransende elementen van Luik en Verviers een gunstige gelegenheid om de pas-geboren Vlaamse Beweging in de Voer (door oorlogsomstandigheden 4 jaar stilgevallen) de kop in te drukken. De talentelling van 1947 gaf de verfransers, gesteund door de bestaande feodale invloeden van kasteelheren en grondbezitters, een scherp wapen in handen tegen al wat Vlaams was. Deze vervalste talentelling bezorgde de meeste dorpen van de Voer een eerste vorm van officiële tweetaligheid: eerst onwettig, gezien de publikatie van de talentelling werd uitgesteld en de franskiljonse gemeentebesturen toch de tweetaligheid in de administratie invoerden, daarna wettig na de beruchte publikatie in 1954 door Minister Vermeylen. De oude pastoor Veltmans en zijn verzwakt Davidsfonds-Overmaas bleven ageren voor de Nederlandstaligheid van de Voerstreek. Gelukkig kwam ook de Vlaamse Beweging in Vlaanderen weer op dreef. 'n Nieuwe, meer sociaal en propagandistisch

gerichte groep, de Bond der Vlamingen van Oost-België sprong de oude Davidsfondsmensen ter hulp: Vlaanderen werd stilaan wakker gemaakt voor de vergeten Voerstreek.

'n Paar franskiljonse gemeentebesturen beproefden in 1954 de verfransing van hun gemeenteschool. Deze poging werd echter ongedaan gemaakt door de Waalse minister Collard en door de Bestendige Deputatie van Luik.

Remersdaal, met zijn fransdol schoolhoofd, zette echter zijn verfransingsmaneuvers verder. Schoolmeester Cravatte besliste eigenmachtig en tegen de onderrichtingen van het Ministerie van Onderwijs in een transmutatieschool naar eigen recept op te richten. De opstandige Cravatte werd niet gestraft.

6. De Vlaamse Beweging veroverde meer macht in het Parlement en « les faux problèmes » gingen opgelost worden. De talentellingen werden afgeschaft.

In 1962 legde de regering Lefèvre-Spaak de taalgrens vast. De Voer kwam in de algemene belangstelling en het gros van de Waalse bevolking, die nog minder dan de Vlaamse de Voer kende, begon zich zenuwachtig te maken. De M.P.W. leidde de hetze tegen de overheveling van de Voer naar Limburg: men zou Wallonië verminkt hebben!

De verkeerd voorgelichte Walen konden niet aanvaarden dat een gebied, geografisch en historisch, economisch en sociaal verbonden met het land van Herve (maar niet taalkundig en cultureel) werd losgemaakt van Wallonië. De begonnen verfransing mocht naar de mening van Voerfranskiljons en Luikerwallinganten niet stopgezet worden.

Het Waalse ongenoegen werd onmiddellijk gedeeld door een deel van de Nederlandstalige Voerbevolking, die graag om allerlei sociale en financiële voordelen de Waalse meesters ter wille zoekt te zijn en vreesde dat Limburg die voordelen zou doen verdwijnen. De Walendienaars begonnen zich frankofoon (al kennen sommigen geen mond Frans) te noemen en de voordelen die de wet aan Franstaligen in de Voer schenkt voor zich op te eisen. Zo stonden zij in de grootste genade van de kapitaalkrachtige verfransende machten. Deze machten waren zo sterk, de terreur zo groot, dat alle Voergemeentehuizen in 1964 door uitgesproken Waalsgezinden werden veroverd, die de Belgische taalwetgeving begonnen te saboteren en een toestand van verwarring te scheppen.

Op 1 september 1963 besliste de gemeenteraad van Remersdaal, reeds vele jaren Fransgezind, uit wraak voor de overheveling van de Voer naar Limburg, de hele dorpsschool te verfransen. Provinciale beslissingen, ministerieel getreuzel en achterhouden van subsidies en wedden, konden niets baten... Cravatte ging met zijn verfransing door tot ze officieel erkend werd.

De domme houding van Nederlandstaligen, die Fransstalige administratie, rechtspraak, onderwijs enz. op-eisen, schokt ieder eerlijk mens en meest van al de trouwe Nederlandstaligen van de Voergemeenten, die nagenoeg machteloos staan tegenover de opdringerige krachten van het Waalse groot-kapitaal gegroepeerd in de vereniging « Grand Liège ».

De farizeeërs-houding van een deel van de Voerbekvolking (25 %), die dan nog een groep ruggegraatlozen (28 %) meesleurt, is er oorzaak van dat het aantal Vlaamsgezinden in de Voer sterk gestegen is : in de periode van pastoor Veltmans 10 %, nu 47 %.

7. Door het wetsontwerp-Dehousse wil de Regering zich nu blijkbaar plaatsen achter de Voer-franskiljons en verfransers.

De leugens, waarmee de Voerstreek als een half Waals gebied diende bekend gemaakt, hebben schijnbaar resultaat. Verfransers, van het soort van senator Baltus, zien reeds nu in het ontwerp « autonoom kanton Voerstreek » een eerste stap naar « retour à Liège » dus « naar totale en brutale verfransing » van een Nederlandstalig gebied.

Besluit :
Door het ingediende wetsontwerp wordt de in 1962-1963 vastgelegde taalgrens op een eenzijdige, voor de Vlamingen onrechtvaardige wijze verlegd. Het ontwerp betekent eveneens een overtreding van het nog maar onlangs goedgekeurde nieuwe grondwetsartikel dat België beperkt tot vier taalgebieden. Door de Voerstreek een speciaal statuut op te dringen, wordt het een soort rijksgedebied ; iets dergelijks wijst men om « democratische redenen » sinds lang hooghartig af voor Brussel, waar nochtans twee gemeenschappen samenleven, maar nu zou het wel goed zijn voor een streek die in feite eentalig is als men abstraktie maakt van een klein aantal ingeweken Walen, die zich weigeren aan te passen, en van een handvol franskiljonse komedianten.

De Vlaamse Volksbeweging vraagt zich af wanneer er in België nu eindelijk een einde zal komen aan dergelijke oneerlijke en asociale officiële aanslagen op de elementaire rechten van de Vlaamse mens, in dit geval de Vlaamse mens in de Voerstreek. In naam van wat moet die via een Brussels statuut verfranst worden ?

De V.V.B. doet beroep op alle Vlaamse parlementsleden om in elk geval, om het even welke regering er zal komen, te verhinderen dat de Voerstreek uit Limburg zou losgemaakt worden. Zij eist bovendien dat men zou overgaan tot de afschaffing van de faciliteiten die de Franstaligen er nu genieten en die zij misbruiken.

Alleen het afschaffen dezer faciliteiten zal het Frans-talig imperialisme doen afsterven en zal meebrengen dat de Voerstreek blijft wat zij altijd geweest is, ook toen zij nog tot de provincie Luik behoorde : een volledig Vlaams gebied.

Ekonomisch komitee voor de Kempen.

Evenals aan verschillende andere instanties zond deze organisatie op 6 mei jl. aan de voorzitter van het V.V.A.-Antwerpen een schrijven, waarvan de tekst voor zichzelf spreekt en waarop wij gaarne uw aandacht vestigen.

Mijnheer de Voorzitter,

Hierbij zend ik U enkele recente documenten in verband met het Studiecentrum voor Kernonderzoek (S.C.K.) te Mol.

Toen de oprichting van een « Institut de Radio-Éléments » (I.R.E.) te Charleroi ter sprake kwam, werd bij herhaling de verzekering gegeven dat dit nieuw instituut niet in het minst afbreuk zou doen aan het te Mol gevestigde S.C.K..

Het staat nu echter vast dat het de bedoeling is een ganse afdeling, nl. de afdeling voor Radio-Isotopen, te Mol weg te nemen en over te plaatsen naar Fleurus.

Nu is deze afdeling precies de meest renderende en bovendien degene die de meeste kansen biedt op ontwikkeling van nucleaire nevenbedrijven.

Om de openbare opinie voor een voldongen feit te plaatsen werd de afdeling voor Radio-Isotopen te Mol dadelijk reeds omgedoopt en draagt zij thans reeds de naam « Institut National de Radio-Éléments ».

Deze aftakeling van het S.C.K. is in geen enkel opzicht te verantwoorden. De afdeling voor Radio-Isotopen was volkomen op haar plaats te Mol in de schoot van het S.C.K., waar de franstalige medewerkers nooit iets in de weg gelegd werd.

Bovendien zal de overplaatsing van deze afdeling naar Fleurus ontzaglijke investeringen vergen, die niet kunnen goedgepraat worden.

Het gevolg van deze operatie zal uiteindelijk zijn dat wij, in een klein land als België, over twee door de Staat gesubsidieerde nucleaire centra zullen beschikken. Echter over twee gehalveerde centra.

Ten slotte behouden de franstaligen in beide centra de bovenhand.

Het spreekt vanzelf dat wij, Kempenaars, deze gang van zaken niet kunnen aanvaarden.

Indien de afdeling voor Radio-Isotopen te Mol toch wordt weggehaald dan moet zij aldaar worden wederingericht, echter ditmaal onder leiding van Nederlandstaligen.

Gaarne zouden wij vernemen of wij op uw steun en medewerking mogen rekenen. Wij zouden nl. een comité willen oprichten dat het verloop van de geplande operatie op de voet zou volgen derwijze dat de belangen van het S.C.K. worden gevrijwaard.

Ondertussen zou aan de regering de vraag moeten gesteld worden wie de verantwoordelijkheid op zich neemt van deze overheveling naar Charleroi, van de afdeling voor Radio-Isotopen. Tevens zou de vraag moeten gesteld worden hoe deze overheveling verantwoord wordt en welke de financiële implicaties ervan zullen zijn.

Hopende op Uw volledige medewerking te mogen rekenen, verblijf ik, Mijnheer de Voorzitter, enz...

VRIENDENKRING VAN HET KOMENSE.

Deze vriendenkring publiceert in twee talen een maandblad: « ONS KANTON », waarin hij op verdienstelijke wijze de rechten van deze streek verdedigt. Zo onderstrepen ze zeer terecht de volkomen gelijkheid van situatie voor het eilandkanton Voeren en het eilandkanton Komen en vragen dan ook volkomen gelijke behandeling vanwege de wetgever. Zij brengen ook in hun blad een rubriek « krantenknipsels », waaruit wij voor U gaarne een knipsel afdrucken van Le Courrier Lillois verschenen in mei 1972.

De titel van het artikel luidt :

« Une définition qui en vaut bien d'autres ! »

« Un "fransquillon" est un citoyen français (il existe d'autres variétés de la même espèce : belge par

exemple) qui refuse les réalités régionales et européennes au nom de l'Hexagone, figure parfaite et éternelle, et sacrifie volontiers les intérêts économiques et l'héritage culturel de sa région, l'ouverture aux économies et cultures voisines sur l'autel de la géométrie hexagonale (n.v.d.r. : door Hexagone bedoelt men de zeshoek die door het grondgebied van Frankrijk op de landkaart wordt gevormd.)

« Le "fransquillon" se sépare de ses intérêts politiques, se sépare de ses intérêts économiques, se sépare de l'histoire de son peuple, se sépare de ses traditions et de sa culture : le "fransquillon" est un séparatiste ».

Wij dachten dat onze lezers, de nadere omschrijving van deze definitie die mogelijk hun eigen definities nog zal uitbreiden, op prijs zouden stellen.

Jan Palfijn, een omstreden figuur

door Pieter de MEYERE,
drs. in de Sociale Wetenschappen

Jan Palfijn (1650-1730) is een zeer omstreden figuur. Als zoon van een chirurgijn-barbier volgde hij te Kortrijk zijn vader op in het beroep. Het verlangen meer te kennen omtrent de ontleedkunde van het menselijk lichaam bracht hem ertoe buiten Kortrijk een lijk te ontgraven en naar zijn huis over te brengen. Om deze reden was hij genoopt uit Kortrijk weg te vluchten. Hij bekwaamde zich in de geneeskunst te Parijs bij de grote ontleedkundige Devaux en aan de Leidense Rijksuniversiteit bij de alombekende Boerhaave.

Jan Palfijn schreef verschillende werken, waarvan de voornaamste zijn : Nieuwe Osteologie (1701) ; Nauwkeurige Verhandeling van de Voornaamste Werken der Heelkonst (1710) ; Heelkonstige Ontleeding van 's Menschen Lighaam... (1718).

Palfijn leefde in een overgangstijd : verschillende auteurs schreven hun werken in het Latijn, terwijl heel wat anderen op het Frans als universele taal waren overgestapt. In tegenstelling met de gangbare gewoonte van die tijd schreef Palfijn op één na al zijn werken oorspronkelijk in het Nederlands. Talrijke uitgaven ervan staan op zijn naam, alsmede Franse, Duitse en Italiaanse vertalingen. Niet alleen had hij eerbied voor zijn moedertaal ; ook wilde hij dat zijn werken in eigen land onmiddellijk zouden worden aangewend. Van taalparticularisme mag hij zeker niet worden beticht : behalve zijn moedertaal, kende hij vlot Frans en Latijn. De vertaling van zijn werken in het Frans werden trouwens doorgaans door hemzelf verricht. Het mag origineel heten dat Jan Palfijn de moed heeft gehad bijna al zijn werken in het Nederlands te schrijven in een tijd waarin de Zuidelijke

Nederlanden en hun taal in diep verval waren geraakt. Een ander origineel kenmerk is zijn gerichtheid naar de praktijk. Vele medicinae doctores (academici) praatten nog steeds Galenus na, terwijl heel wat chirurgijns-barbiers niet de minste oordeelkundige geneeskundige kennis bezaten. Van beiden was hij een vijand. Hij was immers een uitgesproken practicus.

Jan Palfijn, en dit blijkt duidelijk uit zijn levensbeschrijvingen, had een ongeduldig en opvliegend karakter. Hij hield geen blad voor de mond en ontstemde hierdoor vaak de burgerlijke en geneeskundige overheid. Dit is dan ook de reden waarom hij met zijn gezin zo vaak is verhuisd. Zowel in de steden Kortrijk (2x), Ieper (1x) als in Gent (2x) heeft hij gewoond en heeft hij zijn praktijk uitgeoefend. Jan Palfijn was misschien een beeldenbestormer, maar hij was ook en vooral een baanbreker : een lichtpunt in de donkere eeuwen die de Zuidelijke Nederlanden hebben gekend, een wetenschapsmens van formaat die zijn kennis en ervaring in dienst stelde van zijn medemens en dit verkoos boven een leven vol rijkdom en roem.

LITERATUUR :

- Bibliographie des œuvres de Jean Palfijn. Extrait de la Bibliotheca Belgicae, par Ferd. Vander Haeghen ;
- Lacquet A. ; Schockaert A.J. ; Van Driessche A. - Jan Palfijn, leven en werk.
- Broeckeaert A. - Jan Palfijn. Een levensbeeld (1650-1730) ;
- Oorspronkelijke documenten en artikels omtrent de hulde aan Jan Palfijn, aanwezig in het Museum voor de Geschiedenis van de Wetenschappen (R.U.G.), Korte Meer 9, te Gent.

GEEN FEDERUNITARISME MAAR FEDERALISME.

afdeling Taxandria

Op 5 mei II. besloot V.V.A.-Taxandria z'n tweede werkingsjaar met een daverende taptoe-avond in het « Withoef » te Brasschaat-Polygoon.

Hiermede mogen voorzitter De Sadeleer en zijn bestuur terugblikken op een succesvol seizoen. Het werd op 8 oktober 1971 schitterend ingezet op het kasteel van Brasschaat met een voordracht door minister Tindemans over « Nieuwe Staatsstructuren » en gevolgd door een receptie.

In november en december behandelden de heren Declerck en Braem respectievelijk het abortusprobleem en de ruimtelijke ordening.

Als eerste voor 1972 sprak Dr. H. Piron over « James Ensor en het probleem van de creativiteit ». Vervolgens kwamen aan de beurt, professor Van Rompu over « Paradoks der Kulturele Ontwikkeling », F. Verleyen met « Profiel van de Belgische Politieker » en Hubert Lampo over « Magisch Realisme ».

Vermeldenswaard is wel dat V.V.A.-Taxandria zijn aandeel bijbracht voor kulturele werking in de Voorkepen door het inrichten van een muziekavond in de kerk van Heide-Kalmthout waaraan het koor « Carmina » uit Meise en het kamerorkest « Euterpe » uit Leuven hun medewerking verleenden.

Ook het stijgende ledental — van 101 naar 139 — bewijst dat het V.V.A.-Taxandria wind in de zeilen heeft !

Dr. H. HEUS - sekretaris.

afdeling Antwerpen

Verslag van de tweede reeks ontmoetingen van het academisch jaar 1971-72.

Na een welverdiend Kerstreces, werd de activiteit hervat op dinsdag, 11 januari 1972 met een spreekbeurt van Dr. Jur. Hugo Schiltz, volksvertegenwoordiger, onder de titel « Wat met Antwerpen in het "nieuwe" België ? » Voorzitter Carpentier leidde de spreker in en vermeldde zoveel kwaliteiten en functies, dat hij de allervoornaamste vergat, namelijk : gewezen ondervoorzitter van het V.V.A., verzuim waarop de spreker hem bescheiden doch kordaat attent maakte. Hugo Schiltz leerde eerst de Antwerpenaren het belang van hun stad inzien en het moet gezegd dat velen onder ons niet beseften dat ze in of rond een zo belangrijke metropool leefden. Nadien gaf de spreker zijn persoonlijke visie op de rol die Antwerpen kan gaan spelen in het België dat thans in wording is. Doorheen heel het betoog was te horen hoeveel Hugo Schiltz van zijn stad hield, wat hem niet belette nuchter, realistisch, en intelligent te blijven. De spreker is en blijft een vaste waarde voor onze goede stede. Na talrijke vragen en dus, na even talrijke antwoorden, werd en punt gezet achter deze zeer geslaagde opening van de tweede reeks.

Iets heel anders kregen we op 18 januari. Dr. sc. Henk JANS s.j., docent aan de UFSIA, had het over

« Evolutie van de Europese vogelbevolking ». Na een degelijke inleiding door mevr. Dr. sc. H. Galland-van Dormael, gaf de spreker een helder betoog ten beste waaruit bleek dat de evolutietheorie, aan de hand van vele boeiende en sprekende voorbeelden, in de vogelwereld prachtig kan geïllustreerd worden. Een lange doch deskundig gekozen reeks dia's onderstreepte nog eens wat reeds zo klaar en duidelijk was uitgelegd geworden. Werkelijk een lust voor oor en oog en een buitenkansje voor de liefhebbers-ornithologen onder onze leden ! Terloops werd ook het belang van de milieubescherming aangeraakt en in dit verband is het wel aangewezen even een zeer toevallig opgepikt vers te citeren van de spreker, — ja, ja, hij dicht ook ! — waardoor we maar willen aantonen dat wetenschap op hoog niveau best kan samengaan en dat vaak ook doet, met een warm menselijk hart :

« Kom mensen, en vecht voor de bomen
De beemden, de beken van toen
Gij vecht niet voor schimmen of dromen :
Gij zelf gaat kapot zonder groen ! »

Op dinsdag 25 januari sprak voor ons mevrouw Mariette VERBEECK-de KINDEREN, assistente aan het Openluchtmuseum Middelheim te Antwerpen over het ontstaan en opzet van dit museum, meer bepaaldelijk over de elfde biënnale die in het najaar '71 door dit museum werd georganiseerd. Het belangrijk aandeel van burgemeester Lode CRAEYBECKX in het ontstaan van dit Openluchtmuseum, werd in deze spreekbeurt goed belicht.

De projectie van overvloedig beeldenmateriaal, maakte de voordracht nog boeiender. Ook bleek duidelijk hoe het Antwerps initiatief in het buitenland navolging heeft gekregen.

Op 1 februari leek de vergaderzaal wel een taallaboratorium. Een scherm, een projector, een bandopnemer (bandrecorder volgens onze Noorderburen), kaarten aan de muur enz., maakten ons nieuwsgierig naar wat komen zou. Mevrouw Yvonne Schunzelaar-Meeus, door de voorzitter tegen wil en dank, en zonder inspraak tot inleidster gepromoveerd, maakte van de nood een deugd en stelde kort, ad rem en geestig, de spreker aan ons voor. Drs. Hugo RIJCKE-BOER, assistent aan het instituut voor dialectstudie aan de R.U.G., hield een boeiende, grondig overwogen en vlot voorgebrachte lezing over « De huidige taaltoestand in Frans Vlaanderen en de historische ontwikkeling ervan » en toonde meteen aan dat het opgestelde instrumentarium nuttig, nodig en illustratief was. Naast de jongste verklaring van het ontstaan van de taalgrens was het betoog noodgedwongen gewijd aan het bestendig wijken van die grens in Frankrijk. Schreven de schepenen van Calais in de 13e eeuw nog een sappig mengsel van een beetje Latijn en heel veel Westvlaams, dan blijkt reeds vóór de Tweede Wereldoorlog, in Duinkerken, een autochtone Nederlandssprekende onvindbaar te zijn. De laatste jaren

rijst er weer een sprankeltje hoop door het inrichten van lectoraten en het nemen van andere maatregelen maar hoogstwaarschijnlijk wordt de put slechts zeer gedeeltelijk gevuld. Ondanks de onvermijdelijke en gewettigde, hoofdzakelijk pessimistische visie, een schitterende en leerzame voordracht, die heel wat vragen uitlokke.

Op 8 februari constateerde steller dezès, die nochtans nooit iets met de societeit Jesu te maken heeft gehad en die dus geen oratio pro domo hoeft te houden, voor de zoveelste maal dat het scheldwoord « Jezuïet » zeker niet toepasselijk is op Paters Jezuïten, want alle « s.j.'s » die het V.V.A. tot heden mocht aanhoren, waren knappe, heldere koppen, breeddenkend en modern van visie, wetenschapslui van het hoogste allooi. Op die regel maakte ook Prof. Piet LENDERS s.j., hoogleraar aan de UFSIA, geen uitzondering.

Elke inleiding van ondervoorzitter Jan Debeuckelaere laat hem, in zover dat nog mogelijk is, hoger in onze achting stijgen. Een man die goed weet wat hij zegt, vlot, gevat, geestig, ernstig waar het hoort en steeds met de juiste feeling. (Deze zin kost ondervoorzitter Debeuckelaere een pint !)

Na de inleider was het dan de beurt aan prof. Lenders die als een zeer droge titel had opgegeven : « Van zuidelijk Nederland tot moderne industriestaat, krachtlijnen in onze economische ontwikkeling ». Deze dorre titel was eigenlijk maar een « vangertje » want de spreekbeurt, die nochtans niet zo kort was, werd met geboeide aandacht beluisterd. Er werd een synthese geborsteld van onze economische opgang, van het begin van de XVIIIe eeuw tot heden, met een klaarheid, een feitenkennis, een in- en doorzicht die ons met bewondering en eerbied vervulden. Jan Debeuckelaere vatte het, na ettelijke vragen uit het publiek, prachtig samen door te betreuren dat hij wegens tijdsgebrek, de colleges van prof. Lenders niet voor zijn plezier kon gaan volgen.

Wie gedacht had dat een onderwerp als « Albrecht Rodenbach », dat op 15 februari behandeld werd, een beetje afgezaagd en uit de tijd was, moest ongelijk bekennen na het aanhoren van de sprankelende causerie van de Heer Michiel VANDEKERKHOVE, voorzitter van de rechtbank van koophandel te Kortrijk en eminent Rodenbach-kenner.

Na een korte inleiding van het bestuurslid A. van Gelder, schilderde de spreker de internationale, nationale en lokale achtergrond waarin Rodenbach geleefd heeft, om nadien de figuur zelf te belichten en degenen die invloed op hem hebben uitgeoefend. Doorkruid met anecdotes en typeringën, groeide deze spreekbeurt uit tot een stuk kultuurgeschiedenis van de bovenste plank.

Wij hoorden hier en briljante geest in actie, met een enorme belezendheid en analytisch doorzicht, een spreker die ondanks wetenschappelijke objectiviteit, zijn bezieling niet verborg en ons leerde dat, al is het honderd jaar later, onze groten ons nog steeds wat te zeggen hebben en dat Rodenbach nog aktueel is. Nog enkele vragen en een dankbaar gehoor kon afdalen om in het « Rubenshof » een biertje te drinken, wellicht zelfs een... Rodenbach !

Een week later, op 22 februari 1972, kwam prof. dr. J.L. BROECKX spreken over « Hedendaagse muziek en maatschappijkritiek ». Hij werd ingeleid door voorzitter dr. J.P. Carpentier himself, die betreurde dat hij nu het gras niet voor de voeten van de inleider kon afmaaïen en die, als compensatie, dan maar enkele sprietjes voor de voeten van de spreker begon uit te trekken maar, — het weze te zijner ere gezegd —, zeer bondig en ad rem. Prof. Broeckx bewees in zijn lezing een geducht psycholoog te zijn en sommige toehoorders, zij die ook een beetje psychologisch doorzicht hebben, kregen de benauwende indruk dat de spreker zijn gehoor als proefkonijn aan het gebruiken was. Het was alleszins een zeer hoogstaande, leerrijke en boeiende voordracht, logisch opgebouwd en in een rijke, schitterende taal voorgebracht. De reactie op de gegeven muziekvoorbeelden toonde aan dat het V.V.A. óf zeer conservatief is, óf nog genoeg smaak heeft om muziek van klankexperimenten te onderscheiden, dit naargelang het standpunt dat men inneemt. Alles draaide rond enkele kernproblemen, die ook in het vragen-stel-kwartiertje niet opgelost werden : wat is muziek en wat niet (meer) ? Is experimenteren met klanken muziek ? Moeten klanken, om muziek te zijn, een emotie, van welke aard ook, kunnen opwekken ? Is het vereist dat, opdat er van muziek sprake zij, de uitvoerders een bepaalde instrumentale vaardigheid bezitten of niet ? enz. enz. Als het de bedoeling van Prof. Broeckx was om ons over die dingen aan het denken te zetten, dan is zijn opzet volkomen geslaagd.

Ondervoorzitter Valeer Portier onderstreepte op 29 februari tijdens zijn inleiding zeer terecht dat er meer aandacht zou moeten besteed worden aan de grote figuren van dit land. Dat hij gelijk had werd bewezen door de geboeide aandacht, die de spreker wist te handhaven en de talrijke interessante vragen na de voordracht. Dr. Walter DEBROCK, doctor in de klassieke filologie en administrateur-generaal bij het Ministerie van Nederlandse Cultuur, sprak nl. over « Hendrik de Man », iemand die hoog geprezen en sterk verguisd werd, een man die trouwe vrienden en bittere vijanden telde maar van wie niemand ooit zal kunnen zeggen dat hij middelmatig was !

Walter Debrock penseelde de evolutie van deze meest markante socialistische denker die ons lang gekend heeft, wiens ideeën thans nog zeer actueel zijn, hoewel het vaderschap van die ideeën niet altijd erkend wordt door degenen die ze nu propageren. Ook voor wie zich reeds eerder in het fenomeen Hendrik de Man verdiept had, was deze voordracht een revelatie. Een gedegen kennis, een grondige belezendheid, een rijk taalgebruik, een wetenschappelijke objectiviteit en een didactisch synthetisch vermogen, sierden de hoogstaande intellectueel, die de spreker ongetwijfeld is.

De week daarop, 7 maart, bracht weer iets geheel anders. Evert LAGROU, socioloog en Voorzitter van de V.Z.W. « Mens en Ruimte », zou komen spreken over « De Kempen als recreatiegebied voor Antwerpen ». De inleider, Notaris R. Celis, behandelde, na enkele woorden aan de spreker gewijd te hebben, dit onderwerp vrij uitvoerig, zodat de Heer Lagrou van oordeel

was dat hij beter de problematiek van de ruimtelijke ordening in het algemeen kon behandelen. Hij deed dit zeer geestig, in prettig causeurstijl, met gedachtesprongen en parentheses die de lijn van het betoog wel eens kronkelig maakten. Toch werden heel wat aspecten van de ruimtelijke ordening met kennis van zaken aangesneden.

Er werden vrij veel vragen gesteld en onze voorzitter kreeg zelfs een uitgebreide gratis consultatie over een zeer concreet geval. Als dank deed hij de spreker zelf uitgeleide, mogelijkerwijze uit vrees voor een tweede voordracht door de inleider.

Ons jaarlijks galabal « SEMPER SINT IN FLORE !... » dat op 11 maart plaatsvond, zal om verschillende belangrijke redenen als een mijlpaal de geschiedenis ingaan.

Vooreerst werd er na aperitief, banket en diverse toespraken — o.m. door onze traditionele gast dr. Herman DEBACKER, K.V.H.U.-voorzitter die sprak over het fenomeen van « de Veurzitter » — een indrukwekkende culturele prestatie geleverd onder de vorm van een meerstemmig koor met eigen tekst en muziekbegeleiding. Dat de zangers met hun pruiken meer deden denken aan Molière, of aan Mime uit Wagner's Siegfried of zelfs aan Jan d'Haeseleer, veel meer dan aan Beatles of hippie's, kunnen ze echt niet helpen. Je hebt het of je hebt het niet.

Ten tweede werd de vrouwenemancipatie die avond drastisch geconcretiseerd, doordat elke kunne precies even vrij was om ten dans uit te nodigen. Dit had voor gevolg, dat iedereen voortdurend op de been en in de weer was en dat de bar iets minder druk dan anders werd bezocht...

Ten derde werden aan enkele in een bijna niet opgemerkte blitz-interventie van voorzitter en ondervoorzitter enkele harde waarheden diets gemaakt. Zo bijvoorbeeld, dat men desnoods schemerjurk en smoking door spijkerbroek en trui kan vervangen, ook al komt men dan niet van de wintersport zoals men aan onze erevoorzitter zou doen geloven, maar dat onze penningmeester uitlechten en niet willen betalen, zoiets niet de defenestratie dan toch de « deportatie » uitlokt. Laten de heerschappen zich gelukkig prijzen : er bestaat nog altijd zoiets als een tuchtraad van notarissen en van advocaten. Het V.V.A.-Antwerpen had nog veel verder kunnen gaan, maar het bal was zo geslaagd dat het de gemoederen mild heeft gestemd.

Op 14 maart nam Dr. med. Kris MERCKX ons mee naar China, dat hij ons voorstelde als het volmaakte rode paradijs. Hij werd ingeleid door bestuurslid Ir. H. Galland.

Hoewel iedereen respect had voor het klaarblijkelijk idealisme van de spreker, waren we vaak verstomd en ontsteld over zijn totaal gemis aan kritisch inzicht en zijn onvoorstelbare naïefiteit. Waren enerzijds zijn mededelingen en dia's over China zeer zeker de moeite waard, dan was echter anderzijds het meest belangwekkende, zij het niet het meest geruststellende van deze avond, het verschijnsel dat een ongetwijfeld verstandig mens, wegens de eenzijdigheid van zijn visie, zo kortzichtig, zo kritiekloos en zo ma-

nipuleerbaar kan worden en dat op een leeftijd waarop men de puberteit toch al ontgroeid zou moeten zijn.

Deze tweede reeks ontmoetingen werd op 21 maart 1972 waardig besloten met een ernstige, wetenschappelijke lezing van Prof. Dr. E. VERBEEK, hoogleraar Psychiatrie aan de R.U.G., « Over hystérie ». Hij werd ingeleid door zijn collega psychiater Dr. Herman Piron, die zich voortreffelijk van zijn taak kweet.

Toen de geleerde spreker de kenmerken van de hystérie begon op te sommen, begon iedereen zich onbehaaglijk te voelen, want iedereen herkende bij zichzelf sommige verschijnselen van de besproken afwijking. We waren slechts gerustgesteld toen we hoorden dat men, om hysterisch te zijn, alle kenmerken samen moet vertonen en daarenboven nog een reeks symptomen die ons ontbraken, zodat we naar huis gingen, volkomen overtuigd van onze normaliteit, iets wat, na contact met een psychiater, toch steeds een prestatie blijft.

Het Paasreces bood ons dan volop de gelegenheid om ons geestelijk evenwicht te herwinnen.

Verslag van de derde reeks ontmoetingen van het academisch jaar 1971-72.

Het begin van deze reeks heeft het bestuur heel wat kopbrekens gekost. De spreker die we wilden hebben was verhinderd, iets wat we slechts vernamen daags voordat de programma's moesten worden verzonden. Er werd dan een gok gewaagd en een spreker aangekondigd, die met vakantie was, maar van wie we wisten dat hij een schitterende voordracht met lichtbeelden kant en klaar had. Helaas, de gok mislukte, want de man in kwestie was niet vrij op 11 april !

Zoals steeds als het bestuur in hoge nood zit, werd een beroep gedaan op bestuurslid lic. Hugo HERMANS en ja hoor, op enkele uren tijds goochelde hij niet één, maar zelfs twee sprekers te voorschijn. Die waren in de zomer van '71, met nog twee vrienden en een oude Peugeot 404 van Sint-Niklaas-Waas eventjes naar India gereden. Onderweg hadden ze daarbij heel wat diapositieven geschoten.

Deze twee leraars, Fred van der GUCHT en Wilfried MAES, kwamen die dia's tonen met een vlotte, geestige, gevatte kommentaar, waarbij ze voor elkaar niet moesten onderdoen. We hebben aan die reis werkelijk veel genoeg beleefd.

Van het rijk van droom en avontuur naar de meest bijdegrondse alledaagsheid, dat was de stap die we tussen 11 en 18 april moesten zetten. Op deze laatste datum immers kregen we te horen hoe de consument gestrikt wordt in de diabolisch gespannen netten van winkelier en hypermarkt.

Bestuurslid Germain van LAETHEM leidde op de hem eigen luchtige en humoristische toon de spreker, lic. h.c.f. wet. Jef BONTE in, die handelde over « De ontwikkeling van nieuwe distributievormen in de voeding ».

Geestdriftig stortte de ongetwijfeld zeer beslagen en welbespraakte handelsdirecteur van de N.V. FORT (met een "T" !), gedurende meer dan twee uur al zijn

wetenschap over onze hoofden uit. Voor wie het plan zou koesteren ooit een winkeltje of een supermarktje op het getouw te zetten, werd haarfijn en met een grote dosis gedegen stielkennis uit de doeken gedaan hoe het wél en hoe het zeker niet moest.

Op 25 april kregen we, ingeleid door bestuurslid A. van GELDER, prof. dr. Aubin HEYNDRICKX aan het woord, die het had over « De vervuiling van het leefmilieu ». We aanhoorden een wetenschapsman van internationale faam, een klare kop, die zijn nochtans niet zo eenvoudige materie kristalhelder aan de man wist te brengen. We kregen eigenlijk maar een somber beeld van de toestand en van de strijd die milieubeschermers als prof. HEYNDRICKX moeten voeren, strijd die steunt op kennis en de daaruit vloeiende onrust over ons aller toekomst, strijd tegen onwil, onverschilligheid, geldzucht en kwade trouw en die soms erg lijkt op een gevecht tegen windmolens. Wanneer uiteindelijk toch een oplossing zou worden gevonden voor het probleem dat van vitaal belang is en veel prangender dan we graag denken, dan zal dit zeer zeker in hoge mate te danken zijn aan de nooit aflatende toewijding van vorsers als prof. HEYNDRICKX.

Een week later, op 2 mei 1972, zaten we in een tijd waarin de mensen nog geen last hadden van water-, lucht- en bodemvervuiling. Dr. cl. fil. Gaston HALSBERGHE kwam nl. spreken over « De vrouw in de klassieke oudheid ». De inleider, dr. ped. Jozef PEETERS wiens belezenheid en kennis op historisch gebied spreekwoordelijk is, somde een legertje vrouwen op die de geschiedenis hadden beïnvloed, zodat we al dadelijk in het onderwerp werden ondergedompeld, nog voor de spreker één woord had moeten zeggen. Dr. HALSBERGHE schetste, degelijk en beslagen, de evolutie van de positie van de vrouw in Athene, Sparta en Rome. De lezing, die niet alleen de grondige kennis van de spreker aan het licht bracht doch ook zijn liefde tot het door hem gekozen vak verraadde, was doorspekt met plezierige anekdoten die het in se reeds zo aangename onderwerp nog aantrekkelijker maakten.

De laatste « gewone » voordracht van dit academisch jaar, de 576e ontmoeting, kregen we op 9 mei 1972. Onze voorzitter dr. P.J. CARPENTIER leidde zijn Oostendse collega-voorzitter in, Mevrouw Lia ASPE-SLAGH-TIMMERMANS, lic. kunstgeschiedenis en oudheidkunde, die sprak over « Tekeningen en schilderwerk van Felix TIMMERMANS », rijkelijk belicht door een indrukwekkende reeds dia's. Deze dame was een zo aangename, prettige verschijning, dat iemand de bedenking opperde dat alleen de Fé zo iets moois had kunnen maken. Dat de Fé echter nog meer moois gemaakt had, werd met dochterlijke piëteit door de spreekster aangetoond. Wij kregen aldus heel wat achtergronden van schetsjes en schilderijen te zien die uiteraard enkel het gezin TIMMERMANS kon kennen. Een verrassing voor velen vormde wel het rijke schilderwerk van Felix TIMMERMANS, dat veel minder bekend is dan de leuke, rake pentekeningen die veel van zijn boeken illustreren.

De spreekster raakte niet uit haar humeur toen een

overijverige ober haar vrij nadrukkelijk verzocht even te stoppen, omdat hij licht moest hebben om de dorstigen te laven ! Voorwaar, op de ober na, een schitterende eindontmoeting voor dit jaar.

16 mei was gewijd aan een democratische plicht : het kiezen van een nieuw algemeen bestuur voor het V.V.A.-Antwerpen. Van ambtswege zijn lid van dit bestuur : ere-voorzitter dr. E. van THILLO, ere-bestuurslid prof. dr. A. STEFENS en de oud-voorzitters prof. dr. W. OPSOMER, drs. J. DENIS en dr. P.J. CARPENTIER. Daarnaast moesten er vijftien leden rechtstreeks verkozen worden. Van die vijftien bestuursmandaten werden er vijf aan dames voorbehouden en vermits er slechts vijf vrouwelijke kandidaten waren komen opdagen, waren die zonder slag of stoot verkozen. Het zijn de « academiae » Kristin BRINCKMAN-HILDERSON, Vera DELARUELLE-van WINKEL, Yvonne D'HEER-LAMMENS, Suzanne van GELDER-van HOVE en Lydia van LAETHEM-BERGE. Na dit royaal gebaar van het oud bestuur tegenover de emancipatie, waardoor eens te meer bewezen werd dat vrouwen in feite over veel meer faciliteiten beschikken dan het mansvolk, werd er « serieus » gestemd voor de overige tien mandaten.

Er waren 43 kiezers. De uitslag was als volgt : Jan DEBEUCKELAERE, 39 stemmen, Hugo HERMANS, eveneens 39, Eric BRINCKMAN 35, Valeer PORTIER 34, Arnold van GELDER 34, Germain van LAETHEM 29, Leo DECKERS 28, Rik GALLAND 27, Jean DELARUELLE 21, en André D'HOLLANDER 21 stemmen.

Tussen de gesneuvelden waren enkele getrouwen het slachtoffer geworden van de ambitie der jongeren en ...der vrouwen. Zij namen het zeer sportief op maar het is toch met een zekere weemoed dat wij zeer verdienstelijke en sympathieke mensen als Flor DIERCKX, Jozef PEETERS en Stan PEETERS in het bestuur zullen moeten missen. Wellicht is dit slechts tijdelijk want... er komen nog wel eens verkiezingen ! Nadat de stembrieven snel en efficiënt waren geteld onder degelijke en strenge controle ook van twee getuigen uit het publiek, kregen we dia's en films van diverse V.V.A.-activiteiten te zien.

De met welbehagen bewonderde wisselende gelaatsuitdrukkingen van onze dierbare voorzitter, bewezen zonneklaar dat deze man, door een eenvoudig gynaecoloog en hoogleraar te willen worden, een schitterende filmcarrière in het lichtere genre heeft vergooid.

ONZE TAPTOE te Lier op 27 mei werd weer eens op voorbeeldige wijze georganiseerd door ons bestuurslid lic. Hugo HERMANS. Het donderde, bliksemde en regende en toch werd het een merkwaardig geslaagde dag. We werden ten stadhuize opgewacht door de heer Arthur LENS, stadsarchivaris, die ons bijzonder vriendelijk ontving en ons verder met grote bereidwilligheid en deskundigheid rondleidde niet alleen door het fraaie en rijke stadhuis, maar ook door de stad en het Begijnhof. In het stadhuis zelf kregen we eerst een enig mooie diareeks met geluidmontage te zien die ons het leven, de bezieling en het geniale werk van de grote Fé onvergetelijk naderbij brachten. In de stad zelf bezochten we het museum

waar zijn grafisch en literair werk en ook doeken van zijn grote stadsgenoot en vriend Isidoor OPSOMER te bezichtigen waren. Diens zoon, prof. dr. Walter OPSOMER, onze oud-voorzitter was vanzelfsprekend van de partij, zodat het bij het bezoek aan dit alles niet aan « inside information » heeft ontbroken...

Het was een vrolijke, dampende troep die ondanks regen en nattigheid het Hof van Aragon in de late namiddag bereikte. Het aperitief en de folkloristische maaltijd die daar werden aangeboden tarten elke beschrijving en vormen één van de mooiste pluimen op Hugo HERMANS' bont gevederde hoed. Het V.V.A.-Antwerpen heeft nooit last gehad van ceremoniële frigiditeit, maar hier steeg de stemming werkelijk ten top.

Wij kunnen dan ook niet besluiten zonder hier nogmaals zeer oprecht het stadsbestuur van het **grote** kleine Lier en vooral stadsarchivaris LENS zeer oprecht te bedanken voor de innemend-hartelijke ontvangst.

Metropole, aimez-vous Brahms ?...

Met een haast onbeschrijfelijk genoegen hebben de leden van het bestuur van het V.V.A.-Antwerpen kennis genomen van het artikel in de Métropole, een krant waarop ze, God verhoede dit, niet geabonneerd zijn, maar waaruit hen ingevolge de welwillende waakzaamheid van een persdienst, het hieronder afgedrukte persknipsel werd toegestuurd. Het verscheen op 13 april jl. onder de titel « Académie Politique ».

We willen u dezelfde gezonde binnenpret, die we eraan beleefden niet onthouden en vinden het meteen ook een fraai voorbeeld van de wijze waarop in dit land onder de mom van bonhomie aan anti-Vlaamse hetze wordt gedaan. Oordeel zelf.

« Une académie, dit le « Petit Larousse », est une société de gens de lettres, de savants ou d'artistes. »

Il est certain que nos « Vlaamse Académici », considèrent cette définition comme par trop restrictive, et, pour ce qui les concerne, mettent l'accent en premier lieu sur les activités politiques.

Comme en témoigne le programme des manifestations auxquelles ils convient leurs membres au cours des prochaines semaines. Il y aura, le 23 avril, à Merksem, la commémoration annuelle consacrée au Dr. BORMS, et il est bien spécifié que ce ne sera pas seulement un hommage, mais aussi un acte de protestation. Il y aura, le 28 mai, le trente-cinquième « Vlaams Nationaal Zangfeest », au « Sportpaleis ».

Pour les attardés qui se figurent encore que la musique adoucit les mœurs, il est bien spécifié que cette musique-là sera d'un caractère nettement combatif.

Foin d'un folklore démodé, foin de la liesse populaire, il ne s'agira pas de chanter la joie de vivre, la bonne entente, l'insouciance. Le thème général sera : « Federalisme nu » (fédéralisme maintenant).

Si harmonie il y a, elle se limitera strictement aux accords musicaux, mis au service de passions revendicatrices et pugnaces. Bien sûr, l'« IJzerbedevaart » du 2 juillet n'est pas oublié. Là-bas, il sera question de fraternité, mais —

il faut s'entendre — pas de fraternité universelle, bien sûr, mais de la commémoration d'une fraternité d'armes, contre les ennemis des deux côtés du front.

Et il va de soi, pour qui connaît nos « Vlaamse Académici », qu'il sera surtout question de ceux qui se trouvaient en deçà de la ligne il y a plus d'un demi-siècle.

Ce qui n'empêche pas nos bons apôtres de demander : « Quand donc disparaîtra la haine ? » lorsqu'ils exigent l'amnistie.

Nous voilà bien loin de la culture, des arts, les lettres et des sciences.

Drôles d'académiciens !

Het artikel is zo'n klassiek geval van Vlamingenhaat, dat men er wel een boek vol beschouwingen zou kunnen aan wijden. Het belachelijk vinden van onze eisen tot amnestie is daarbij zeer kenschetsend. We zullen echter kort zijn. Vier bedenkingen dringen zich op :

1. **de slechte wil van de Métropole**, die bij het openvrouwen van ons programmablad blijkbaar alleen de rechter pagina heeft gelezen en niet de linker, waar wel degelijk vergaderingen staan aangegeven, gewijd aan de cultuur (de vrouw in de klassieke oudheid, Felix TIMMERMANS) de wetenschap (de vervuiling van het leefmilieu, nieuwe distributievormen in de voeding) en ja zelfs « la joie de vivre » (onze TAPTOE !). We hoeven onze lezers daarbij slechts te verwijzen naar het verslag van onze derde reeks ontmoetingen !

2. **de bekrompen vooringenomenheid van de Métropole**, die voor wat de Vlamingen aangaat er genoeg mee neemt alleen de **petit** Larousse te raadplegen. Wat ontbreekt er op de redactie van die krant : de kennis van het Nederlands of een Nederlands woordenboek... of beide ? Wellicht zelfs de **grand** Larousse...

3. **de preutsheid van de Métropole**, die blijkbaar griezelt bij de gedachte dat haar weinig taalkundig onderlegde lezers « Federalisme nu » als « naakt federalisme » zouden begrijpen en er daarom gauw de franse vertaling tussen haakjes bijvoegt...

4. **de flagrante onkunde van de Métropole**, die hierbij een lesje krijgt van het belang **goed** een taal te kennen. Wij hebben ook, ja zeker, de **grand** Larousse geraadpleegd, die voor « académie » verschillende betekenissen opsomt. Het komt er inderdaad op neer dat in het Frans de eerste betekenis van « académie » die is van een geleerd of cultureel genootschap zoals bv. « de académie française », waarvan de leden met de bekende bescheidenheid « les immortels » worden genoemd, een merkwaardig feestpakje moeten aantrekken en ten teken van vredelievendheid, bonne entente, joie de vivre enz... ook een **degen** aan de zijde dragen. (Drôle d'académiciens...)

Wanneer we, nu niet een Vlaamse maar een geheel onverdacht Groot-Nederlands Woordenboek opslaan, zoals de dikke van DALE, dan vinden we als betekenis voor « akademie » niet alleen een geleerd of cultureel genootschap maar ook hogeschool of universiteit. In de bijvoeglijke zin komt deze betekenis

trouwens in de eerste plaats, zoals bv. in « akademisch gevormd, academiejaar, academicus ». In de statuten van de Vlaamse Academici staat inderdaad dat ons lidmaatschap is voorbehouden aan afgestudeerden van een universiteit of een daarmee gelijkgesteld Hoger Instituut.

Een academicus, Métropole, is dus geen « académicien » Q.E.D. Et à propos de musique, Métropole, aimez-vous BRAHMS ? Comment alors comprenez-vous

« Akademische Feestouverture » ?

Studax.

gouw brabant

afdeling Brussel

Prof. Dr. Walter Thys over : « HET NEDERLANDS IN DE WERELD ».

In aanwezigheid van vice-gouverneur H. Cappuyns, en onder grote belangstelling, vooral van onze leden germanisten, hield prof. W. Thys, hoogleraar aan de Universiteit te Rijsel, op 14 april jl. een causerie over de stand van het onderwijs in de Nederlandse taal in alle werelddelen. Uit de grote rijkdom aan documentair materiaal, waarmede spreker zijn toehoorders wist te overtuigen, lichten wij hieronder de meest-relevante elementen :

- Het Nederlands wordt momenteel, buiten Nederland en België, onderwezen in 131 universiteiten of universitaire instellingen.
- De « docentenlijst », opgesteld door de « Internationale vereniging van Docenten in de Neerlandistiek », waarvan prof. W. Thys voorzitter is, omvat ruim 255 universitaire « college-gevers », verspreid over **alle** continenten.
- Als voornaamste centra somde hij op : Parijs (prof. Brachin), Londen, Finland (verplicht vak voor de studenten in de Germanistiek), Napels, de V.S., Japan, Indonesië, Melbourne, Zuid-Afrika... enz.
- Op de 255 docenten « Nederlands » zijn er 38 Nederlanders en 17 van Belgische nationaliteit. De overige 200 docenten zijn « inheemse » krachten. De studie van het Nederlands aan de buitenlandse universitaire instellingen wordt door velen (o.a. ook door prof. Brachin) beschouwd als een « aflopende zaak » voor docenten afkomstig uit Nederland en Vlaanderen. Prof. W. Thys is het hier niet volledig mee eens. Volgens spreker moet het doceren van het Nederlands zeker nog gedurende meerdere jaren actief geleid en gesteund worden vanuit de verschillende moederlanden, alvorens het volledig aan de zorgen van de « autochtone » lesgevers wordt overgelaten.
- In dit verband breekt prof. W. Thys een lans voor een betere opleiding van en een universitaire status voor de in Nederland en België gevormde potentiële docenten Nederlands, die carrière willen maken in de universitaire instellingen in het buitenland.
- Daarenboven waarschuwt prof. W. Thys voor on-

juiste interpretaties van de aangehaalde cijfers. Het gaat naar zijn zeggen slechts bij uitzondering om volledig uitgebouwde leerstoelen « Nederlands ».

Het soort onderwijs beperkt zich immers veeleer tot lectoraten of complementaire leeropdrachten (over het algemeen toegevoegd aan de leerstoel « Duits »), die naargelang de oorspronkelijke opleiding van de docenten, zowel taalkundig, letterkundig, historisch als cultuur-historisch uitgebouwd worden.

Spreker merkt ook op dat de buitenlandse positie van het Nederlands t.o.v. het Duits, in niet geringe mate zal bepaald worden door de nog sterk verspreide mening bij « germanisten » (in de buitenlandse betekenis van filologen met als hoofdvak Duits), als zou het Nederlands slechts een dialect zijn van het Duits, nl. Nederduits.

Tot slot stuurt prof. W. Thys ons, Brusselse Vlamingen, naar huis gesterkt door de bedenking dat er over de reële uitstralingsmogelijkheden van onze taal en cultuur volstrekt **geen** twijfels mogen bestaan.

HOE STAAT HET MET DE CULTURELE SAMENWERKING TUSSEN VLAANDEREN EN NEDERLAND?

Samen met de A.N.V.-afdeling Brussel, die er het initiatief toe nam, werd op 5 mei ll., in de Brusselse zetel van de Bank van Parijs en de Nederlanden, een feestelijke vergadering over dit thema belegd waarop sprekers van Noord en Zuid het woord hebben gevoerd. Als moderator fungeerde prof. B. van VLIERDEN, alias Bernard KEMP, voorzitter A.N.V.-Brussel. De Noord-Nederlandse spreker, o.m. de heer attaché M. van LOOSDRECHT, vertegenwoordiger van Zijne Excellentie de Ambassadeur der Nederlanden en dr. W.H. van den BERGHE, Algemeen Voorzitter van het Algemeen Nederlands Verbond, legden vooral de nadruk op de veel te geringe interesse, die van de Noord-Nederlanders uitgaat voor Vlaanderen en zijn problemen.

De culturele soevereiniteit van het Noorden werd nooit in het gedrang gebracht, vandaar de, in de ogen van menige Vlaming, lichtzinnige vanzelfsprekendheid, waarmede de sterk internationaal georiënteerde Noord-Nederlanders soms plegen om te springen wanneer het erop aankomt hun culturele eigenheid en de gemeenschappelijke band met Vlaanderen te affirmeren.

ALGEMENE STAKING OP 11 JULI 1973!...

Het besef van de eigen identiteit op kultureel vlak werd steeds sterker gevoeld in het Zuiden, dat er zich dagelijks in bedreigd voelde, dan wel in het Noorden. In dit verband drukten de sprekers hun diepe bewondering uit voor dat Vlaanderen dat het eindstadium van zijn ontvoogdingsstrijd, omzeggens op eigen kracht heeft weten te bereiken.

Fel opgemerkt was de toespraak van dr. jur. J. FLEERACKERS, vertegenwoordiger en kabinetschef van de Minister van Nederlandse Cultuur. Hij situeerde vooraf de kulturele Noord-Zuid integratie in het kader van de politieke vernieuwingen die West-Europa sinds de jaren zestig heeft gekend. Jaren waarin het politiek romantisme en particularisme hoogtij vierden en tijdens dewelke Julien KUYPERS een pathetische alarmkreet voor kulturele integratie over de Nederlanden zond.

Middelwijd evolueerde het politieke klimaat na de Parijse meirevolte van 1968 en de eropvolgende contestatiebewegingen, paradoxaal genoeg van het romantisme naar een nieuwe zakelijkheid. Tekenend hiervoor zijn o.m. het openen van ruime Oost-West-betrekkingen, de opname van Groot-Brittannië in de E.E.G., de hernieuwde verhoudingen tussen de Beneluxlanden, stuk voor stuk politieke feiten die in de speciale geestesgesteldheid der zestiger jaren, nooit een realisatie zouden hebben gevonden.

In deze vernieuwde politieke kontekst ziet dr. jur. J. FLEERACKERS, nu reeds een hoopgevende relance in de Noord-Zuid kulturele betrekkingen intreden en hij stipt aan : de verhoogde samenwerking op verschillende niveau's in het grensgebied tussen Nederland en België, de gemeenschappelijke film-co-producties (ook in de privé-sektor), de oprichting van Groot-Nederlandse toneelgroepen (bv. : het Groot-Limburgs toneel) enz.

Ook in de aktuele spellingsperikelen ziet spreker een versterkte tendens naar kulturele integratie en gemeenschappelijk overleg tussen Noord en Zuid. Men is er zich ook in Noord-Nederland van bewust dat inzake de spellingskwestie, Nederland alleen niet meer soeverein beslissen kan. Waar op het economische vlak de feitelijke gelijkheid tussen de partners, de grootste garantie biedt om tot een harmonieuze en efficiënte samenwerking te komen, wenst dr. jur. J. FLEERACKERS deze beweging ook op het kulturele vlak getransposeerd te zien.

Het op gelijke voet behandelen van Vlaamse en Noord-Nederlandse stellingnamen inzake de spellingscontroversie, hetgeen het kulturele imago van Vlaanderen slechts kan versterken, stemt spreker hoopvol wat betreft de uitbouw van de Noord-Zuid kulturele betrekkingen. Tot slot van zijn betoog plaatst dr. jur. J. FLEERACKERS de Noord-Zuid kulturele integratie en de toekomst van de Nederlandstalige kultuurgemeenschappen voor de volgende vijf vraag-dilemma's :

1. zal de Nederlandstalige kultuur haar nationale identiteit blijven behouden in een toekomstige verrijmde gemeenschap ? Zal de positie van het Nederlands in het Europa van de tien niet in het gedrang worden gebracht ?
2. kan de Nederlandse kultuur een plaats verwerven in, en een rol vervullen bij de internationale samenwerking tussen de volkeren ?
3. hoe evolueert de Noord-Zuid samenwerking op het stuk van de massa-media : radio, televisie, film, uitgeversmaatschappijen enz., vooral in het licht van de komende technologische ontwikkelingen in deze sector (bv. de T.V.-beeldbandcassettes) ?
4. is er, met het oog op rationalisatie, kwaliteitsopvoering en artistieke samenwerking, geen samenwerking mogelijk, gaande tot volledig integratie, tussen de geplande T.V.-netten der beide landen (derde N.O.S. - en tweede B.R.T.-net) ?
5. zullen de internationale kulturele betrekkingen, valend onder de bevoegdheid van de twee Belgische kultuurparlementen, niet evolueren naar een betere internationale en meer bepaald Noord-Zuid samenwerking ?

Prof. Albert COPPE over : « **DE E.E.G. : HUIDIGE TOESTAND EN TOEKOMSTPERSPECTIEVEN** ».

In de zeer gemoedelijke V.V.A.-sfeer der grote avonden heeft prof. A. COPPE, lid van de Europese Commissie ons op 2 juni jl. ingewijd in de geheimen van de Europese Gemeenschappen.

Deze perifrasede valt zeker niet te sterk uit wanneer men bedenkt dat onze geëerde spreker tijdens zijn causerie verschillende Europese « onthullingen » heeft gedaan, steeds met het voorwaardelijk verzoek : « dat het niet in de pers zou komen ». Zonder de uitstraling van « VIVAT ACADEMIA » te onderschatten, wil ik in dit verslag gaarne voldoen aan dit verzoek. Enerzijds uit eerbied voor de spreker, anderzijds om de nieuwsgierigheid te prikkelen van diegenen onder de leden, die al dan niet systematisch afwezig zijn op de vergaderingen van het V.V.A.-Brussel. En of zij ongelijk hebben !

Tijdens zijn inleiding relativeert prof. A. COPPE het belang van de E.E.G., voorwaar een zeer verrassende houding voor een politicus, die dan toch van zijn instelling « leven » moet. Of wellicht is er toch een hemelsbreed verschil tussen de binnenlandse en de Europese politiek. Een politiek waarin volgens spreker inspanningen worden gedaan om de nationaliteitsidee gaandeweg te temperen. Men spreekt op het hoogste Europese vlak dan ook niet meer van « mijn land » maar van « het land dat ik het best ken ».

Wat is de E.E.G. nu eigenlijk ? De E.E.G. is wezenlijk niets anders dan een **douane-unie met een landbouwpolitiek**. Een bewijs hiervoor vindt men ten andere in het feit dat de globale E.E.G.-begroting gros-

BRUSSEL, BABYLON VAN KWADE TROUW.

so modo overeenkomst met een « normale » begroting van de Belgische Staat en dat bovendien het landbouwfonds er 90 % in vertegenwoordigt. Al te weinig aandacht wordt echter besteed aan een sociale, een wetenschappelijke of transportpolitiek in een Europees perspectief.

Wel dient toegegeven dat wat betreft het « **groene Europa** » op het vlak van de structuurpolitiek concrete resultaten werden bereikt : in 1950 waren er 20 miljoen Europeanen in de landbouw tewerkgesteld, in 1960 nog 15 miljoen, in 1970 nog slechts 10 miljoen. Dit aantal zal nog verder afnemen.

Anderzijds moet worden aangestipt dat de E.E.G. in de sektor van de handels- en monetaire politiek **zeer goed reageert, maar zeer slecht ageert**. De unanieme E.E.G. reactie op de monetaire Nixon-beslissingen van augustus 1971 zijn hiervan een duidelijke illustratie.

Toekomstige voetangels liggen er voor de Europese gemeenschappen vooral in de werking van de nieuwe beleidsorganen leidend tot een politieke integratie. Een politieke eenheid valt niet te scheiden van de economische en deze wordt door alle lidstaten en kandidaat-lidstaten betracht om diverse, soms zeer uiteenlopende redenen. In dit verband werd de speciale positie van Frankrijk apart belicht.

Bij dit alles stelt zich echter het probleem van de vertegenwoordiging van de kleinere landen. Het zou onzinnig zijn moesten in het « tiendelige Europa », 223 miljoen inwoners van de grotere landen (West-

Duitsland, Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk) geleid worden door 35 miljoen inwoners van de kleinere landen (zes tegen vier) Men mag immers niet uit het oog verliezen dat in het verruimde Europa, België nog slechts 3,77 % en Luxemburg amper 0,13 % van de totale Europese bevolking vertegenwoordigen.

Een **nieuwe ponderatie** van het gewicht en de afzonderlijke inbreng van de kleinere landen in het tiendelige geheel dringt zich dus op ! Twee bestaande beleidsorganen kunnen hiervoor als voorbeeld worden gekozen : enerzijds de **Senaat der Verenigde Staten van Noord Amerika**, paritair samengesteld uit de 50 gefedereerde staten, en die op doorslaggevende wijze de buitenlandse V.S.-politiek bepaalt. Anderzijds de **West-Duitse Bondsraad** die samengesteld is volgens een uitgebalanceerd ponderatiesysteem tussen deelstaten en - steden, systeem dat het midden houdt tussen de strikt - proportionele en de paritaire vertegenwoordiging.

Tot slot stelde prof. A. COPPE de aanwezigen in staat vragen te stellen. Hierbij kwamen de sterk kritisch ingestelde en soms vrij onverwachte opvattingen van de spreker o.a. in verband met de Europese defensiepolitiek, het taalgebruik in de Europese gemeenschappen, het rapport van de « Club van Rome », de pollutie-problematiek, enz. sterk in het midden van de belangstelling te liggen.

drs. sc. Leo DEKLEERMAEKER
sekretaris V.V.A.-Brussel

personalia

OVERLIJDENSBERICHTEN

Paula Indekeu, echtgenote van ir. Jozef Indekeu, moeder en verwante van verscheidene van onze Limburgse leden, geb. te Neeroeteren op 1.2.88, overleden te Alken op 5.7.72.

Oscar Dambre, dr. Wijsbegeerte en Letteren, groep Germaanse Filologie, geb. te Vlamertingen op 12.11.96, overleden te Gent op 23.6.72, ter aarde besteld op het Campo Santo te Sint-Amandsberg.

André Andries, schoonbroer van ons lid Walter Maes, lic. T. Ek. Wet. uit Kortrijk, geb. te Kortrijk op 23.5.46, overleden te Leuven op 23.5.72.

Jan Mullie, bouwkundig ir., geb. te Sint-Lambrechts-Woluwe op 29.12.18, tragisch om het leven gekomen tijdens een vakantie op Tenerife op 16.3.72.

GEBORTEN

Sara, dochter van ir. en mevrouw Willems-Custers, op 24.3.72, te Abidjan, Ivoorkust.

Katrien, dochter van dr. en mevrouw Carl Devlies-Colla, op 7.4.72, te Roeselare.

HUWELIJKEN

Jan-Piet Joukes, tandarts, huwde op 29.4.72 met **Nicole Schats** (afdeling Brussel).

Trees Ghesquiere, apoteker, huwde te Ledegem op 14.7.72 met **Roland Tack**.

R. Dufait, dierenarts, huwde op 3.6.72 met **Joanne Penen**.

GELUKWENSEN

Op 22 maart promoveerde met de grootste onderscheiding tot doctor in de wijsbegeerte en letteren, groep klassieke filologie : **Leon Mooren**. Zijn proefschrift : De hoftitulatuur in Ptolemaeisch Egypte. Een bijdrage tot de studie van de instellingen en van de hogere sociale standen in de Hellenistische wereld.

Op 18 januari promoveerde tot doctor in de toegepaste wetenschappen : **Daniël Declercq**. Zijn proefschrift : Gedetailleerde wiskundige analyse, numerische voorafbepaling en experimentele verificatie van de karakteristieken van asynchrone motoren.

GEPROMOVEERD :

Rudolf Albert, Mechelen, promoveerde op 16 juni 1972 tot doctor in de Wetenschappen op een proefschrift over : « Reacties tussen diazoverbindingen en carbonylgestabiliseerde sylfuronen ».

Pieter van Assche, Geel, promoveerde op 13 juni 1972 tot doctor in de Wetenschappen op een proefschrift met als titel : « Onderzoek door middel van een game-diffraktiespektrometer met gebogen kristal ».

Noteer en wees aanwezig

DE ALGEMENE LEDENVERGADERING

bedoeld voor alle V.V.A.-leden dus ook U, - zal dit jaar doorgaan

te GENT op 7 oktober 1972

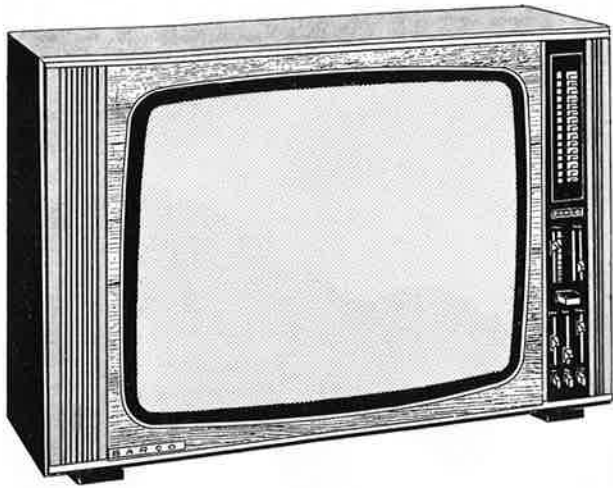
te 15 uur in het **Europahotel** aan de Gordunakaai

(zeer gemakkelijk bereikbaar vanaf het Sint-Pietersstation)

Er is en **boottocht** voorzien nl. een rondvaart in de haven en op het kanaal Gent-Terneuzen, die zal worden aangeboden door het stadsbestuur en de havendirectie. 's Avonds heeft er een **souper** plaats in het Europahotel. Ter gelegenheid van deze Algemene Vergadering, zal een bijdrage aan de Heymans Stichting ter waarde van 100.000 F door het bestuur van het V.V.A. worden overhandigd.

Hou deze datum vrij, nader bericht en gelegenheid tot inschrijving volgt nog.

BARCO

uw vertrouwen waard

Aanbevolen voor :
KREDIET
BELEGGINGEN
SPAAR- EN VOORZORGENSTELSEL

n.v. SPAARCENTRALE

Voorzitter : E.F. BRIEVEN
Private Spaarkas
Gesticht in 1917
H. Jasparlaan 113 - 1060 Brussel

J. VAN BREDA & Co

UW VERTROUWEN WAARD!

Bank - Verzekeringskantoor - Fiduciaire

Wij maken werkelijkheid van zijn verbeelding.

BEKAERT

N.V. BEKAERT S.A. Zwevegem. België.

Eerste Europese producent en tweede wereld-
producent van staaldraad en staaldraadprodukten

Eerste nationale producent van matrassen
en meubilair. Technisch adviseur, bouwer van
machines en van bedrijfsklare fabrieken.

- 15.000 medewerkers in 31 fabrieken
en 14 landen.

- 9 eigen verkoopkantoren en 148
agenturen verspreid over de 5
continenten.

- 1.000.000 ton staaldraad
en staaldraadprodukten
per jaar.

VAN MAANEN, OGLIVY & MATHER

Geen beleggingszorgen :

BELEGGINGSFONDSEN

Voor uw spaargelden bekomt U,
benevens een deskundig beheer, de
zo noodzakelijke beleggingsspreiding,
die normaal slechts mogelijk is
voor een miljoenenportefeuille.

Vraag inlichtingen aan de **KREDIETBANK**
Eén van haar beleggingsfondsen zal U zeker interesseren.